

1:1 Bi neno un-unu te A'an Knino esan. A'an Knino nane nok Uisneno, ma A'an Knino nane lo Uisneno kun. **2** In nok Uisneno bi neno un-unu. **3** Anmo'e ale sa' natuin In, ma na'ko ale sa' le anbol, katit fa sa' esle' anmo'e ankoit In. **4** A'an Knino nane neki honis, ma honis nane meusine neu mansian. **5** Meusine nane ansinek bi mesokan, ma mesokan kan kub nani fa. **6** Uisneno anlelu atoni es nem, kanan Nai Yohanes. **7** In nem on saksi hen etun ma naton meusine nane, he nati' ale atoni anpalsai natuin in. **8** Meusine nane ka es fa in, mes in nem hen saksi meusine nane. **9** Meusine amneot le hen tana ale atoni, nem nalali neu pah pinan. **10** In anbi pah pinan ma anmo'e pah pinan natuin In, mes pah pinan ka nahin fa in. **11** In nem neu In ini sin, mes sin kan simo fa In. **12** Mes ale atoni le ansimo In, In anfe kuasat neu sin he nati' sin anfain anah Uisneno, le sin anpalsai anbi In kanan. **13** Le ka nahoni sin fa na'ko nesaf ma na' ai na'ko aof ta'uf natuin mansian, mes natuin Uisneno kun. **14** A'an Knino nane anfain mansian, ma namaika bi hit atnanak. Hit tit talali In apinat, le anfe nalali neu In on Amaf In Anmone mes tilo. Anbi In hit tit Uisneno ma In manekan neu kit. **15** Nai Yohanes ansaksi neu In ma anhunun nak, "In kun esle' i, le au ak ulali ki, of In nem namunin kau, le In anaek nesin kau, fun In esan nahunun kau." **16** Fun na'ko In athoes hit ala kit atsimo halinat piut. **17** Nai Musa es anfe plenat knino, mes manekat ma aki'at nem na'ko Yesus Neno Anan. **18** Katit fa es le nit Uisneno, mes Uisneno Anmone mes tilo, le anbi Amaf aifan, In es nalile nani neu kit. **19** Ma Nai Yohanes ansaksi nak on i, leka atoni Yahudi na'ko Yerusalem ansonu Ana' fuat knino sin fauk ma atoni Lewi sin neu in he natan neune nak, "Ho sekau ko ka?" **20** Nai Yohanes naton muti ma ka namo'e fa nak, "Au ka Neno Anan kau fa." **21** Oke te sin natan neu in nak, "Kalu onane ho sekau ko ka? Nai Elia ka?" Ma in natae nak, "Kahaf!" "Ai ho mafefa knino ko ka?" In natae nak, "Kahaf!" **22** Onane te sin nak neu in, "Ho sekau ko ka? Fun hai he miton neu sin le ansonu kai. Neu hom tek ho aom mak sa' ka?" **23** Nai Yohanes natae nak, "Au hanaf kau, le anhunun bi mnela paha snaen nak: Minono nai lalan Usif tunan, onle Mafefa Knino Nai Yesaya in a'an." **24** Ma anbi ale atonin le ansonu sin nane anmu'i atoni Farisi sin fauk. **25** Sin natan neune nak, "Kalu ho ka

Neno Anan ko fa, ma ka Nai Elia, ma ka mafefa knino le he nem, nansa ka es ho muslani atoni?" **26** Nai Yohanes natae sin, nak, "Au uslani ki eki oe, mes In kun anhake bi hi atnanam le hi ka mihinef. **27** In nem namunin kau, ma au ka tamaf ota he sefi Ini penhae tanin." **28** Ale lasi nane anbol bi Betania, le anbi Noe Yordan panin, bale Nai Yohanes naslani atoni. **29** Nokfa onane te Nai Yohanes nit Yesus nem neu in ma in nak, "Kiso Ana' Bibi Kase Uisneno, le ansako pah pinan sin sanat. **30** In kun le afi au ak neu ki: Atoni mese of nem namunin kau, mes In anaek nesis kau, fun In esan nahunun kau. **31** Ma au amsa afi ka uhin In; es nane au aum ma uslani eki oe, he nati' In nalilon neu to Israel." **32** Ma Nai Yohanes ansaksi nak, "Au it Smanan Knino ansanu nem na'ko neno tunan on kol ot kase ma nabala anbi In. **33** Ma au amsa ka uhinef, mes Uisneno le anlelu kau he uslani eki oe, nakua a'an neu kau nak: Leka ho mit Smanan Knino ansanu neu atoni es ma nabala anbi In, In kun es of naslani neki Smanan Knino. **34** Ma au it ulali In ma au saksi ak: Uisneno Anmone esle' i." **35** Nokfa onane te Nai Yohanes anhake anteni bi bale nane nok in asimo lasi sin nua. **36** Ma leka in kiso nit Nai Yesus nao natuin nane te in nak, "Kiso Ana' Bibi Kase Uisneno!" **37** Leka sin nua sin nen a'at nane te sin nao natuin Yesus. **38** Mes Yesus naklelon ma nit sin le sin natuin In, oke te In nak neu sin, "Hi mami sa' ka?" Sin natae nak, "Pak, Ho mutua esme ka?" **39** In nak neu sin, "Aim nai, ma of hi mit." Oke te sin neman ma nit In natua anbi me. Ma bi neno nane sin namaika nok In, oni leku ha neon mabe. **40** Es na'ko atoni nua in le amnen Nai Yohanes in uab oke te nao natuin Yesus esle' Nai Andreas, Nai Simon Petrus olif. **41** Nai Andreas nae'ku nahun nok in tataf Nai Simon ma in nak neune, "Hai mie'ku milali mok Mesias (le in oten nak: Neno Anan)." **42** Ma in nokan nem neu Yesus. Leka Yesus nit nalali te In nak, "Hoi Simon, Nai Yohanes anmone, of nakanab ko Nai Kefas (le in oten Nai Petrus)." **43** Nokfa onane te Yesus nafek he nao neu pah Galilea. In nae'ku nok Nai Filipus ma nak neu in, "Mutuin Kau nai!" **44** Nai Filipus na'ko Betsaida, le Nai Andreas ma Nai Petrus sin kuan. **45** Nai Filipus nae'ku nok Nai Natanael ma nak neu in, "Hai mie'ku milali In, le Nai Musa antek nani bi plenat knino ma mafefa knino sin antui nalali, esle' Yesus, Nai Yusuf anmone na'ko Nazaret?" **46** Mes Nai Natanael nak neu

in, "Nabe'i ka lasi alekot hen poi na'ko Nazaret?" **47** Nai Filipus nak neune, "Aum nai ma mail kum." Yesus nit Nai Natanael nem neu In oke te nak neune, "Kiso, i lo atoni Israel namneo. Katit fa lasi moel ambi In." **48** Nai Natanael natae nak, "Ho muhin kau onme ka Usif?" Yesus nak, "Nahunun na'ko Nai Filipus anboin ko, Au tit ulali ko, ambi bubuk un." **49** Nai Natanael nak neu Yesus, "Pak, Ho Uisneno Anmone Ko, Ho Kesel to Israel Ko!" **50** Yesus natae nak, "Natuin Au eut ko ak: Au tit ko ambi hubuk un es hom palsai ka? Of ho mit lasi le nanae nesin na'ko nane." **51** Oke te Yesus nak neune, "Au ak ko, of ho mit neno tunan natfei ma ahake Uisneno sin ansae ma ansanu neu Anmone Pah To."

2:1 Bi neno tenu namuni te, anmu'i tolas mafe mamone bi kuan Kana, bi pah Galilea ma Yesus ainaf anbin. **2** Sin anhone Yesus nok In asimo lasi sin amsa nem neu tolas nane. **3** Leka sin tua mina amtasa oke, Yesus In ainaf nak neu In nak, "Sin tua mina amtasa oke." **4** Yesus natae nak, "Aina, hom lomi sa' na'ko Kau ka? Au leku fe kan tiaf." **5** Mes Yesus In ainaf nak neu atuthaes sin, "Hi mo'e mituin sa' le In na'uab neu ki." **6** Bi nane anmu'i kusi ne le naloitan sin neu hen fasen natuin halat atoni Yahudi. Kusi mese te oe nai nua ai nai tenu. **7** Yesus nak neu atuthaes sin nane, "Him soet kit oe neu kusi nane sin tal nahenun. Ma sin antao oe tal nahenu." **8** Oke te Yesus nak neu sin, "Him kui nai ma meki nao neu tol tuaf." Nalali te sin neki anao. **9** Leka tol tuaf nane antamis oe le nabaina anfani tua mina amtasa -- ma in ka nahin fa nane nem na'ko me, mes atuthaes sin le ankui oe nane sin nahinen -- oke te in boin atoin fe'u nane, **10** ma nak neune, "Ale atoni sin nabalab nahunun tua mina amtasa alekot, ma leka atoni sin ninu nalali lek-leko, oke te mubalab le ka alekot. Mes ho mupan kum tua mina amtasa alekot nane tal leku i." **11** Yesus anmo'e lasi nane on taka ahunut na'ko ale lasi taka sin ambi kuan Kana bi pah Galilea. Ma nok lasi nane te In nalile In apinat, ma In asimo lasi sin nekan nateb knino neu In. **12** Nalali te Yesus In nao neu Kapernaum nok In ainaf ma In oilfenu ma In asimo lasi sin. Oke te sin namaika ambi nane neno fauka. **13** Leka atoni Yahudi sin Neno Tolas Paskah anhaumak, Yesus anao neu Yerusalem. **14** Leka In antam neu Ume Uisneno, In napeni atoni asosa biabak bijae molo, bibi kase

ma kol ot kase, ma atoni atukal noni sin antokon bi nane. **15** In anmo'e nan ue biso na'ko tani oke te anli'u napoitan sin na'ko Ume Uisneno nok ale sin bibi kase ma biabak. In opan ale noni le sin antukal neu nain ma aneusbai ale sin mei nane. **16** In nak neu ale asosa kol ot kase sin, "Maiti ale sa' na'ko i, kais hi mo'e Au Ama ume neu bale masa." **17** Ma In asimo lasi sin namnau nit, nak afi antui nalali nak, "Au he nek Ho ume koi Uisneno, onle ai he notu nis Kau." **18** Atoni Yahudi sin anmatoe Yesus nak, "Ho mulile kai taka sa' ka, nak Ho mu'i hak he mo'e onane ka?" **19** Yesus nak neu sin, "Pukai mani Ume Uisneno le i, ma of anbi neno tenu Au uhakeb ufani." **20** Oke te atoni Yahudi sin nak neu In, "Afi atoni sin nahakeb Ume Uisneno i, ton bo'ham ne ma Ho he muhakeb mufani bi neno tenu ka?" **21** Mes In antek Ume Uisneno nane antom In aon kun. **22** Namuni In anfen anfain na'ko amates, In asimo lasi sin namnau nit, nak In anetun nalali lasi nane. Oke te sin nekan nateb neu Sulat Knino ma neu a'at le Yesus nak neu sin. **23** Leka In fe anbi Yerusalem bi Neno Tolas Paskah, atoni namfaun anpalsai neu In kanan, natuin sin nit lasi taka le In anmo'e. **24** Mes Yesus ka nateb fa In aon neu sin, natuin In nahin sin alsin. **25** Ma In ka napane fa es, hen etun antom mansian, fun In nahin nalali sa' le anbi sin nekan.

3:1 Anmu'i atoni Farisi mese le atoni Yahudi sini nakaf kanan Nai Nikodemus. **2** In nem nok fai neu Yesus ma nak, "Pak, hai mihin, Uisneno anlelu Ko, hem koenom aum on anoni. Fun kan mu'if atoni mese hen mo'e taka, le Ho mo'e, kalu Uisneno ka nok fa in." **3** Usif Yesus natae nak, "Au ak ko, katit fa atoni mese he nit Plenat Uisneno, kalu ka nahonis nafani fa in." **4** Nai Nikodemus nak neu In, "Leka me he nahonis nafani atoni mese le in namnasien ka? Nabe'i ka in antam anfani neu in ainaf apun, ma nahonis anteni ka?" **5** Yesus natae nak, "Au ak ko, kalu ka nahonis fa atoni anbi oe ma Smanaf, in ka nabe'i hen tam neu Plenat Uisneno. **6** Sa' le nahonis na'ko aof lo in aof kun, ma sa' le nahonis na'ko Smanaf lo in smanaf kun. **7** Kais ho mumkak, natuin Au ak ko: Mes he nahonis nafani ki. **8** Anin anfu neu me natuin in lomin. Hom nen in amiun, mes ho ka muhin fa in nem na'ko me ma in nao neu me. Onane amsa ale atoni le nahonis na'ko Smanaf." **9** Nai Nikodemus natae nak, "Lasi nane hen bol

onme ka?" **10** Yesus natae nak, "Ho anoni ko neu to Israel, mes ho ka muhin fa lasi nane ka? **11** Au ak ko, hai mi'uab neu lasi sa' le hai mihine, ma haim saksi meu lasi sa' le hai mit. Mes hi kam simo fa hai saksi nane. **12** Leka Au u'uab neu ki lasi pah pinan, hi kam palsai mani fa; leka me Au he u'uab neu ki lasi Neno Tunan, of him palsai mani onme ka? **13** Kan mu'if atoni mese le ansae neu Neno Tunan, al In kun le ansanu na'ko Neno Tunan, esle' Anmone Pah To. **14** Onle Nai Musa nasaeb kauna anbi mnela paha snaen, onane amsa nasaeb Anmone Pah To, **15** he nati' ale atoni le anpalsai neu In napeni honis nabal-bal. **16** Fun Uisneno nek pah pinan onane, talan te In anfe In Anmone mes tilo, he nati' ale atoni le anpalsai neu In, kais namle'u, mes napeni honis nabal-bal. **17** Fun Uisneno ansonu In Anmone neu pah pinan, ka neufa he nafek pah pinan in lasi, mes he nahoni nani natuin In. **18** Atoni le nateb knino neu In, ka napenif le'at. Mes atoni le nekan ka nateb fa knino, in napeni nalali le'at, fun in kan palsai fa neu Uisneno Anmone mes tilo. **19** Ma in le'at nane on i: Meusine nem nalali neu pah pinan, mes mansian anlomi nesi mesokan na'ko meusine, fun sin mo'et nane amle'ut kun. **20** Fun atoni le ammo'e amle'ut, in kan lomif meusine nane, he nati' in mo'et amle'ut nane kais natonon. **21** Mes atoni le ammo'e lomin Uisneno, in nem neu meusine, he nati' natonon, nak ale in mo'et sin ammo'e nani anbi Uisneno." **22** Nalali te Yesus nok In asimo lasi sin naon neu pah Yudea. In namaika nok sin anbi nane ma naslani atoni sin. **23** Mes Nai Yohanes amsa naslani atoni bi Aion, anhaumak Salim, fun anbi bale nane oe naek. Atoni sin neman bi bale nane he naslani sin. **24** Bi neno nane fe ka natam fa Nai Yohanes neu o'of. **25** Nai Yohanes in asimo lasi sin anmatoen nok atoni Yahudi mese antom lasi he nakninok. **26** Oke te sin nem neu Nai Yohanes ma nak neune, "Pak, atoni le afi nok ko bi Yordan panin, le hom lekan mulali neu kai, In amsa naslani atoni ma atoni sin nao neu In." **27** Nai Yohanes natae sin nak, "Katit fa atoni mese le he naiti sa' es neu in aon, kalu kan fene fa na'ko Neno Tunan. **28** Fun hi mes kim amsaksi, mak au uton ulali ki: Au ka Neno Anan kau fa, mes ansonu kau uhunun In. **29** Atoni fe'u in es anmu'i bife fe'u, mes atoin fe'u in soba anhake anhaumak in ma natnin ma in nekan namlil natuin in nen atoin fe'u nane in hanan. Es nane te au umlil ma au amlilat nane namtisien. **30** In mes

nanae, mes au ubaunok. **31** Atoni le nem na'ko fafon, in nesiin kun ale sa'. Atoni le na'ko pah pinan in tam neu pah pinan ma nauab neki a'at pah pinan. Atoni le nem na'ko fafon in nesiin ale sa'. **32** In ansaksi ale sa' le In nit nalali ma In nen nalali, mes katit fa atoni mese le ansimo In saksi nane. **33** Atoni le ansimo In saksi nane, in nateb, nak Uisneno nane lo amneot kun. **34** Fun atoni le Uisneno ansonu nani, In natiaba a'an Uisneno, fun Uisneno anfone Ini Smanan ka nok fa tu'as. **35** Amaf a'nek Anmone ma nana'at ale sa' neu In. **36** Atoni le anpalsai neu Anmone, in napeni honis nabal-bal. Mes atoni le ka natuin fa Anmone, of in ka nitaf honis, mes to'as Uisneno nabal-bal anbi in."

4:1 Leka Usif Yesus nahin, nak atoni Farisi sin nen nak In napeni ma naslani atoni namfau nesiin nai Yohanes. **2** -- Mes Yesus ka naslani fa atoni, al In asimo lasi sin, -- **3** In nasaitan pah Yudea ma anfani neu pah Galilea. **4** In hen fini natuin pah Samaria. **5** Oke te In nem ante kuan mese anbi pah Samaria, kanan Sikhar anhaumak bale le afi Nai Yakub anfe nani neu in anah Nai Yusuf. **6** Nai Yakub in oehani anbi nane. Natuin Yesus anhae es nane te In toko anbi oehani ninen. Oni leuk bo'es am nua. **7-8** Yesus asimo lasi sin nao neu kot hen sosan bukael. Oke te bife Samaria mese nem hen sote oe. Yesus nak neune, "Hom fe Kau oe he inu." **9** Bife Samaria nane nak neu In, "Ho atoni Yahudi Ko, au bife Samaria kau. Leka me Hom toti oe na'ko kau he minu?" (Fun atoni Yahudi ka nabuan fa nok atoni Samaria.) **10** Yesus natae neune nak, "Kalu ho muhin halinat Uisneno ma In sekau kun le nak ko: Fe Kau oe he inu, of hom toti neu In ma In anfe ko oe honis." **11** Bife nane nak neu In, "Usif, Ho ka mu'if sote ma oehani i mnanu kun. Ho mupeni oe honis nane na'ko me ka? **12** Ai ho munae nesiin mu'ko hai ama uf Nai Yakub le in es anfe kai oehani i. Fun in ninu anbin nok in anhin ma in mu'it sin ka?" **13** Yesus natae neune nak, "Atoni le in ninu na'ko oe i, of in anmeno anten. **14** Mes atoni le in ninu oe le Au he fene, of in kan menof talan te nabal-bal. Fun oe le Au he fene, of anfin oemata le ansai piut ma anfone honis nabal-bal." **15** Bife nane nak neu In, "Uisneno, amfe kau oe nane, he nati' kais au meno; ma kais au aum a'teni eu bale i he sote oe." **16** Yesus nak neune, "Hom nao nai, amboin ho

mone, oke te mokan nem neu i." **17** Bife nane nak, "Au ka mu'if mone." Yesus nak neune, "Namneo, ho ka mu'if mone. **18** Fun ho mamone mulali mok atoni nim, ma le ho mokan muni i, nane ka ho mone fa. Bi lasi i ho mu'uab namneo." **19** Bife nane nak neu In, "Uisneno, au fe uhin, nak Ho mafefa knino Ko. **20** Hai babfini afi anli'tu ma nabes anbi nu'af i, mes hi mak bale onen totis al anbi Yerusalem." **21** Yesus nak neune, "Hoi bife, hom palsai Kau nai, of in leku ante, nak of hi mibes meu Amaf kan bi fa nu'af i ma kan bi fa Yerusalem amsa. **22** Hi mibes neu sa' le hi ka mihinef, mes hai mibes neu sa' le hai mihine, fun lasi honis nem na'ko atoni Yahudi. **23** Mes in leku of nem, ma leku i nem nalalien, nak ale ali'tus amneot of anli'tu neu Amaf anbi Smanaf ma amneot. Fun Amaf anlomi ale ali'tus onane. **24** Uisneno nane Smanaf, ma atoni le nabes neu In, so nabes anbi Smanaf ma amneot." **25** Bife nane nak neu In, "Au uhin nak Neno Anan of ankoenon nem le antek amsa nak Kesel Afetin. Leka In ankoenon nem of In naton kai ale sa'." **26** Yesus nak neune, "In kun esle' Au, le namolok nok ko." **27** Bi leku nane amsa In asimo lasi sin anfani neman. Sin namkakan fun in namolok nok bife nane. Mes katit fa atoni mese le he na'uab nok bife nane nak, "Hom lomi sa' ka? Ai he natan neu Yesus nak: Amaf, Ho mumolok mokan neu sa' ka?" **28** Oke te bife nane in nao nasaitan in kusi oe anbi bale nane ma nao neu kot hen etun ale atoni anbi nane. **29** "Aim nai, ma amkiso! Atoni le In naton kau ale sa' le au mo'e ulali. Ait In Kesel Afetin ka?" **30** Oke te sin anpoi na'ko kot ma neman neu Yesus. **31** Onane te In asimo lasi sin nak neu In, "Pak, ambukae nai." **32** Mes In nak neu sin, "Au mu'i mnahat le hi ka mihinef." **33** Asimo lasi sin na'uaben es neu es nak, "Ai anmu'i atoni le nekin sa' neu In hen bukae ka?" **34** Yesus nak neu sin, "Au mnahat nane esle' Au mo'e In le ansonu Kau In lomin, ma usopu mepu le In nana'at neu Kau. **35** Fun hi mak: Al funan ha te neno abut ante. Mes Au ak ki: Him kiso nai funam natef ma mipene mit ale lele le namnatu ma anmeto neu hen seki ma anlefi. **36** Fun a'abut nane ansimo nalali in baen ma in nabua abut neu honis nabal-bal. Talan te akifut ma a'abut sin alsin namlil. **37** Fun lasi i anmatom nok amnait uab nak: Atoni es ankifun ma bian es ana'but. **38** Au lelu ki hem abut sa' le hi kam hae fa neun. Atoni

bian sin es anhaen ma hi aim hem abut sin haet nane." **39** Atoni Samaria namfaun le sin anbi kot nane sin anpalsai neu In, fun bife nane le ansaksi nak, "In naton neu kau ale sa' le au mo'e ulali." **40** Leka ale atoni Samaria nane sin nem ante Yesus sin antoti neu In he nati' In nabala nok sin; ma In nabala nok sin neno nua. **41** Ma atoni namfau anteni le anpalsai natuin In a'at. **42** Ma sin nak neu bife nane, "Haim palsai, mes ka natuin fa sa' le ho mu'uab, fun haim nen kim neu In, ma mihin mak, In kun namneo-namneo Kesel Afetin neu pah pinan." **43** Neno nua namuni te Yesus In nao na'ko bale nane neu pah Galilea. **44** Fun Yesus ansaksi kun nak, mafefa knino mese ka napenif kan tola bi in kuan. **45** Mes leka In nem ante Galilea, atoni Galilea ansimo In, fun sin nit nalali ale sa' le In anmo'e bi tolas anbi Yerusalem, fun sin amsa nokan anbi tolas nane. **46** Oke te Usif Yesus anfani anteni neu kuan Kana bi pah Galilea, bi bale le In anmo'e oe anfani tua mina amtasa. Ma anbi Kapernaum anmu'i atoni mese le anmepu bi sonaf, in anah namen. **47** Leka in nen nak Yesus nem na'ko Yudea neu Galilea, in nao neu Yesus ma antoti he nati' In nem ma naleko in anah, fun in anah nane hen maten. **48** Yesus nak neune, "Kalu hi ka mitaf lasi taka ma lasi amkakat hi kam palsaif." **49** Atoni nane nak neu In, "Uisneno, amkoenom aum fe nahunu na'ko au anah hen mate." **50** Yesus nak neune, "Hom nao nai, ho anah anmoni!" Atoni nane anpalsai neu a'at le Yesus na'uab neune oke te in nao. **51** Leka in fe anbi lanan atnanan te, in ate sin neki hanaf neune nak, in anah anmoni. **52** In natan neu sin nak, afi leuk fauka te anah nane naleko'. Sin natae nak, "Afi neno oni leuk mese te in men maininit naleko' kun." **53** Onane te amaf nane namnau nit, nak afi neno onane te Yesus na'uab neun nak, "Ho anah anmoni." Oke te in palsai, nok in ume nanan sin. **54** Ma nane lasi taka hae nua le Yesus anmo'e, leka In anfani nem na'ko Yudea neu Galilea.

5:1 Nalali te atoni Yahudi sin neno naek, es nane te Yesus In nao neu Yerusalem. **2** Anbi Yerusalem anhaumak Eno Bibi kase anmu'i nifu mese, le antek neki a'at Ibrani nak Betesda. Anmu'i ke'an nim anbi nifu nane ninen. **3** Anbi ale ke'an nane sin natupab atoni amenat namfaun. Atoni afolot, atoni hae hela, ma atoni men ole. Le sin anpao he oe nane nakebo.

4 Fun fe-fe'at ahake Uisneno ansanu nem neu nifu nane ma ankebo oe nane. Atoni le antam nahunu neu nifu le in oe nane nakebo, in naleko' kun na'ko in menas, he men sa' amsa. **5** Anbi bale nane anmu'i atoni mese le in namen ton bo'tenum fanu. **6** Leka Yesus nit atoni nane antup, ma nahin nak in namen a'lo, In nak neune, "Hom lomi he muleko ka?" **7** Atoni amenat nane natae neu In nak, "Uisneno, kan mu'if atoni le he nasanut kau neu nifu nane leka in oe nakebo. Fun leka au fe he nao eu nifu nane te, atoni bian ansanu nahunun kau." **8** Yesus nak neune, "Hom fen nai ma maiti ho nahe' ma amnao nai." **9** Ma bi leku nane amsa atoni nane naleko', oke te in naiti ini nahe' ma in nao kun. Mes neno nane Neno Snasat. **10** Es nane te atoni Yahudi sin nak neu atoni le fe naleko nane, "Neno i Neno Snasat. Ho kais amloi ho nahe'." **11** Mes atoni nane natae sin nak, "Atoni le naleko' kau, in es nak neu kau: Maiti ho nahe' ma amnao nai." **12** Sin natan neune nak, "Atoni nane sekau ka? Le nak neu ko: Maiti ho nahe', ma amnao nai?" **13** Mes atoni le naleko nane, in ka nahin fa atoni nane sekau, fun Yesus nanonbon neu atoni amfaun le sin anbi bale nane. **14** Nalali te Yesus nae'ku nokan bi Ume Uisneno, ma nak neune, "Ho muleko kum. Kais ho mo'e sanat anteni, he nati' kais lasi amle'ut nesin anbolan ko." **15** Atoni nane anpoi ma an etun neu atoni Yahudi sin, nak Yesus es naleko in. **16** Es nane te atoni Yahudi sin nami lanan hen li'u Yesus fun In naleko' amenat bi Neno Snasat. **17** Mes In nak neu sin, "Au Ama anmepu tal neno i, ma Au amsa mes he mepu." **18** Natuin lasi nane atoni Yahudi sin nami lanan nes-nesi he namate In. Fun ka al fa In tanhai Neno Snasat, mes natuin In nak Uisneno lo In Amaf kun ma onane te In nanesa In aon nok Uisneno. **19** Usif Yesus natae sin nak, "Au ak ki, Anmone ka nabe'i fa hen mo'e sa' natuin In kuasat kun. So In nit fe Amaf anmo'e nani. Fun sa' le Amaf anmo'e, Anmone anmo'e amsa. **20** Fun Amaf In nek Anmone ma nalile neu In ale sa' le In anmo'e nani. Ma of Amaf nalile neu In ale mepu le naek a'nesin ale mepu nane talan te hi mimkak. **21** Fun of Amaf nafena amates sin ma namonib sin, onane amsa Anmone of namonib atoni le In anlomi. **22** Amaf kan lefi fa lasi neu sekau, mes nana'at nani ale alef lasi neu Anmone In. **23** He nati' ale atoni sin nanaeb Anmone onle sin nanaeb Amaf. Atoni le ka nanaeb fa Anmone, in amsa kan nanaeb fa Amaf le anlelu Anmone. **24** Au ak ki:

Atoni le natuin Au a'at ma anpalsai neu Amaf le anlelu Kau, in anmu'i honis nabal-bal. In ka napeni fa le'at, mes anpoi na'ko maten ma antam neu honis.

25 Au ak ki: In leku of nem ma ante es i, le amates sin nen Uisneno Anmone In hanan. Ma sin le amnen of anmonin. **26** Onle Amaf anmu'i honis anbi In aon, onane amsa In fe nani neu Anmone hen mu'i honis anbi In aon. **27** Ma In anfe kuasat neu Anmone he nafek lasi, fun In kun lo Anmone Pah To. **28** Kais hi mimkak natuin lasi nane, fun in leku of nem. Ale atoni le anbi nopus maten of amnen In hanan. **29** Oke te sin poin. Atoni le anmo'e alekot of anfen neu honis. Mes atoni le anmo'e amle'ut of anfen neu lasi fekat. **30** Au ka ube'i fa he mo'e sa na'ko Au kuasat: Au ufek lasi natuin sa' le Au nen ma Au fekat nane namneo. Fun Au ka utuin fa Au lomik, mes In kun le anlelu Kau In lomin. **31** Kalu Au saksi neu Au aok, saksi nane ka namneof. **32** Mes kalu atoni bian es ansaksi neu Kau, Au uhin nak saksi nane namneo. **33** Him sonu haef neu Nai Yohanes ma in saksi nane amneot kun. **34** Au u'uab lasi i, ka natuin fa Au lomi mansian in saksi, mes natuin he nati' nahoni ki. **35** Nai Yohanes nane onle paku le notu ma ansinek ma hi mit in pinan nane leku tuk es. **36** Mes Au mu'i saksi mese le a'nesin Nai Yohanes ini esle' mepu le Amaf nana'at nani neu Kau, he nati' Au unaob ani. Mepu nane esle' Au mepu i, ma anfani saksi neu Kau, nak Amaf es ansonu Kau. **37** Amaf le ansonu Kau, In kun es ansaksi neu Kau. Hi kam nenaf In hanan ma hi ka mitaf In human. **38** Ma In a'an ka nabala anbi ki, fun hi kam palsai fa neu In le In ansonu nani. **39** Him soi Sulat Knino, fun hi mitenab mak of hi mipeni honis anbin. Ma Sulat Knino nane ansaksi neu Kau. **40** Mes hi ka aim fa meu Kau he mipeni honis nane. **41** Au ka totif lasi naeba na'ko mansian. **42** Mes Au uhin ki, fun anbi hi nekam, hi ka mu'if manekat neu Uisneno. **43** Au aum eki Au Ama In kanan, mes hi kam simo Kau. Leka atoni bian nem neki in kanan kun of him simo in. **44** Leka me hi hem palsai kalu him simo pules es neu es, ma hi ka mami fa lasi pules le nem na'ko Uisneno mes tilo ka? **45** Kais hi mitenab mak of Au usanab ki bi Amaf In matan. Le he nasanab ki es Nai Musa, le hi mifnekan meune. **46** Fun leka him palsai neu Nai Musa, of him palsai neu Kau amsa fun in es antui nalali neu Kau. **47** Mes kalu hi kam

palsai fa sa' le in antui nani, leka me hi hem palsai sa' le Au he u'uab ani ka?"

6:1 Nalali te Yesus anlak neu Nifu Galilea panin, le antek nak Nifu Tiberias. **2** Atoni namfaun natuin In, fun sin nit ale lasi amkakat sin le In anmo'e nani esle' naleko' amenat sin. **3** Oke te Yesus ansae neu nu'af ma antok anbi nane nok In asimo lasi sin. **4** Ma Neno Paskah, atoni Yahudi sin neno naek anhaumaken. **5** Leka Usif Yesus ankiso funam natef ma In nit atoni amfaun nem neu In. In nak neu Nai Filipus, "Hit sos utunu' na'ko me ka, he nati' atoni i sin anbukae ka?" **6** (In na'uab lasi i hen su' nit Nai Filipus, In nahin nalaliIn hen mo'e sa'.) **7** Nai Filipus natae neu In nak: "Utunu' le upan noni dinar natun nua of ka namno'uf neu sin. Maski atoni mes em napeni pis an es." **8** In asimo lasi mese, Nai Andreas, Nai Simon Petrus tataf nak neu In, **9** "Amaf, li'ana mese es i le anmu'i utunu' pisa nim ma ika koe nua. Mes nane in oten sa' ka neu atoni amfaun i?" **10** Yesus nak, "Amlelu atoni nane hen tokon. Bi bale nane anmu'i hun anaek. Ma atoni nane sin antokon oni sin nifun nim. **11** Oke te Yesus naiti utunu' nane ma an onen toti neu Uisneno ma anhati neu sin le antokon anbi nane. Onane amsa In anmo'e neu ika sin, fauk le sin anlomi. **12** Ma leka sin namsenan, in nak neu In asimo lasi sin, "Mibua kit le pis anesit sin, kais ampolin sin." **13** Oke te sin nabua nani pis anesit na'ko utunu' pisa nim nane ma nahenu aba' bo'es am nua leka atoni amfaun sin bukae nalali. **14** Leka atoni sin nit lasi amkakat le In anmo'e sin nak, "Namneo, In Mafefa knino, le he nem neu pah pinan." **15** Fun Yesus nahin, nak sin neman he naseke In hen fani Kesel. Onane te In naskotu anteni anmeskun neu nu'af. **16** Leka neno anfaite, In asimo lasi sin ansanu neu nifu. **17** Oke te sin sae neu belo' ma anlakan neu Kapernaum. Leka fai anmesok anfin Yesus fe ka nemaf neu sin amsa. **18** Oke te tasi nane anpesen fun anin anfoe. **19** Leka sin ansepo belo' ma anao oni kilo nim ai ne onane te, sin nit Yesus, In anao natuin oe fafon nem anhaumak belo' nane. Oke te sin namtaun. **20** Mes Yesus nak neu sin, "Kais mimtau, Au es Kau i." **21** Oke te sin nasaeb Yesus neu belo' ma leku nane amsa sini belo' ante nifu ninen le sin anali nao neune. **22** Nokfa onane te, atoni amfaun le sin nabala anbi nifu panin, sin nit, nak bi bale nane katit

fa belo' bian al mese nane ma Yesus kan sae nok fa In asimo lasi sin neu belo' nane. Mes In asimo lasi sin anao anmesen. **23** Mes nalali te belo' bian neman na'ko Tiberias anhaumak bale le sin anbukae utunu', le Usif Yesus natulu nani nok onen totis. **24** Leka atoni amfaun nane sin nit, nak Yesus kanbine fa, ma In asimo lasi sin amsa kahaf, sin ansae neu belo' nane sin ma anao neu Kapernaum he nami Yesus. **25** Leka atoni amfaun nane sin nae'ku nok Yesus bi tasi panin sin nak neu In, "Pak, leka es Ho aum meu i ka?" **26** Yesus natae sin nak, "Au ak ki, hi maim Kau ka natuin fa hi mit lasi taka sin, mes natuin hi miah utunu' ma mimsen. **27** Kais hi mepu neu maka le of namle'u kun. Mes neu maka le naleko' nabala talan te honis nabal-bal. Le Anmone Pah To hen fe ki. Fun In kun le Ama, Uisneno antao In malak neu In." **28** Oke te sin nak neu In, "Hai he mo'e sa' ka, he nati' hai mepu Uisneno In mepu ka?" **29** Yesus natae sin nak, "Mepu le Uisneno anlomi, esle' him palsai neu In le Uisneno anlelu nani." **30** Sin natae neu In nak, "Ho mo'e taka sa' ka, he nati' hai mit ma ampalsai neu Ko? Ho mepu meup sa ka? **31** Hai babfin afi sin anbukae mak muti anbi mnela paha snaen onle antui nalali nak: In anfen sin hen bukaen utunu' na'ko neno tunan." **32** Yesus nak neu sin, "Au ak ki, ka Nai Musa fa es anfe ki utunu' na'ko neno tunan, mes Au Ama es anfe ki utunu' amneot na'ko neno tunan **33** Fun utunu' le ansanu na'ko Uisneno nane lo utunu' le ansanu na'ko neno tunan ma anfe honis neu pah pinan." **34** Ma sin nak neu In, "Amaf, fe kai utunu' nane piut." **35** Yesus nak neu sin, "Au utunu' honis Kau. Atoni le in nem neu Kau, of in ka namnahan tenif, ma atoni le anpalsai neu Kau, of in kan menon tenif. **36** Mes Au ak ulali ki: Hi mit milali Kau mes hi kam palsaif. **37** Ale sa' le Ama anfe neu Kau, of nem neu Kau, ma atoni le nem neu Kau, of Au ka poilnef. **38** Fun Au sanu u'ko neno tunan ka natuin fa Au lomik, mes natuin In le ansonu Kau In lomin kun. **39** Ma ansonu le ansonu Kau In lomin esle' ale atoni le In anfe Kau sin kais anmu'i amnekut. Mes Au ufena ufani sin bi Neno Amsopot. **40** Fun i Au Ama lomin kun, he nati' ale atoni le nit Anmone ma anpalsai neu In napeni honis nabal-bal. Ma of Au ufena ufani sin bi Neno Amsopot. **41** Oke te atoni Yahudi sin na'munu In, fun In nak, "Au utunu' Kau le ansanu na'ko neno tunan kun." **42** Ma sin nak, "Ai In ka Yesus fa le Nai Yusuf anmone ka? Le hai mihin In amaf ma

In ainaf? Leka me nabe'i In nak: Au sanu u'ko neno tunan?" **43** Yesus natae sin nak, "Kais hi mi'munu. **44** Katit fa atoni mese le he nem neu Kau, kalu Amaf le ansonu Kau ka nok fa in he nem neu Kau. Ma of Au ufena ufani anbi Neno Amsopot. **45** Fun antui nani anbi Mafefa knino sin sulat nak: Uisneno of nanoina ale atoni sin. Ma ale atoni le natnin ma ansimo noina na'ko Amaf, of nem neu Kau. **46** Lasi nane ka nak fa, anmu'i atoni le nit nalali Amaf. Al In kun le nem na'ko Uisneno, In es nit Amaf nane. **47** Au ak ki, Atoni le anpalsai, napeni honis nabal-bal. **48** Au utunu' honis Kau. **49** Hi babfin afi sin anbukae mak muti anbi mnela paha snaen ma sin anmate. **50** I utunu' le ansanu na'ko neno tunan kun: Atoni le anbukae u tunu nane of kan matef. **51** Au utunu' honis Kau le ansanu na'ko neno tunan. Atoni le anbukae utunu' i, of anmoni talan te nabal-bal. Ma utunu' le Au fe ki nane lo Au nesak, le Au fe ani neu pah pinan in monin." **52** Atoni Yahudi sin anmatoen es nok es nak: "Leka me atoni i hen fe kai In nesan he haim bukae ka." **53** Ma Yesus nak neu sin, "Au ak ki, kalu hi kam bukae fa Anmone In nesan ma ka minu fa In na' of hi ka mu'if honis bi hi aom. **54** Atoni le in bukae Au nesak ma ninu Au na' in anmu'i honis nabal-bal ma of Au ufena ufani bi Neno Amsopot. **55** Fun Au nesak nane mnahat namneo ma Au na' nane mninut namneo. **56** Atoni le in bukae Au nesak ma ninu Au na', in nabala anbi kau ma Au ubala a'bi in. **57** On Ama amonit le ansonu Kau ma Au moni utuin Ama, onane amsa atoni le anbukae Kau, of anmoni natuin Au. **58** Fun i utunu' le ansanu na'ko neno tunan, ka on fa utunu' le hi babfin sin anbukae ma anmate. Atoni le anbukae utunu' i of anmoni nabal-bal." **59** Usif Yesus na'uab ale lasi i sin anbi Kapernaum leka In nanoina sin anbi Ume unen totis. **60** Leka sin nen nalali lasi nane te, Yesus In asimo lasi sin namfaun nak, "A'at i matean le'uf kun, sekau he natnin nani ka?" **61** Yesus In nahin nak, In asimo lasi sin na'munu neu lasi nane, In nak neu sin, "Lasi i naktulib hi nek palsait ka? **62** Neu lasi onme ka, leka hi mit Anmone Pah To ansae neu bale le afi In anbine ka? **63** Smanaf Uisneno nane es anfe honis, nesaf nane ka ma'osa fa. Ale a'at le Au u'uab ulali neu ki nane Smanaf Uisneno ma honis. **64** Mes hi bian sin kan palsain fa." Fun Yesus nahin nalali, sekau es le kan palsai ma sekau es of nana'at In. **65**

Oke te In nak, "Es nane Au ak ulali ki: Katit fa atoni mese he nem neu Kau, kalu Ama kan fene fa lasi nane neu in." **66** Na'ko leku nane, In asimo lasi sin namfau naskotun sin aon ma ka natuin anteni fa In. **67** Oke te Usif Yesus nak neu In asimo lasi sin bo'es am nau, "Ai hi amsa amlomi hem nao ka?" **68** Nai Simon Petrus natae neu In nak, "Uisneno, hai hem nao meu sekau ka? Ho a'at nane neki honis nabal-bal. **69** Haim palsai milali ma mihin mak, Ho le'u Knino Ko mu'ko Uisneno." **70** Yesus natae neu sin nak, "Ai Au es ka beti ki fa hi bo'es am nua ka?" Mes es anbi ki in anfani Nitu." **71** Yesus uab nane antom Nai Yudas le Nai Simon Iskariot in anmone. Fun in kun es of nana'at Yesus, le In asimo lasi mese na'ko sin bo'es am nua nane.

7:1 Nalali te Yesus In nao natef pah Galilea. In kan lomif he namaika anbi pah Yudea, fun atoni Yahudi sin nami lalan he namate In. **2** Bi leku nane atoni Yahudi sin neno naek anhaumak le antek nak Neno Naek La' Hau No'. **3** Oke te Yesus In oilfin nak neu In, "Hom fen nai mu'ko i ma Hom nao meu pah Yudea, he nati' Ho asimo lasi sin amsa sin nit Ho mepu le Ho mo'e mani. **4** Fun katitaf atoni mese le anmo'e sa' bi bale kolo, kalu in lomi he mahine bi mat-mat. Kalu Ho he mo'e lasi onane, mulile nai Ho aom neu pah pinan." **5** Fun In oilfin amsa nekan ka nateb fa knino neu In. **6** Yesus nak neu sin, "Au leku fe kan tiaf, mes neu hi, ale leku naloitnon kun. **7** Pah pinan kan sunatin ki fa, mes ansunatin Kau, fun Au saksi pah pinan in moet amle'ut. **8** Him nao nai meu tolas nane. Au fe ka naof fun Au leku fe kan tiaf." **9** In nak sin onane, ma In nabala fe anbi pah Galilea. **10** Leka Yesus oilfenu a'naon neu tolas nane, In amsa anao natuin mes atoni mese amsa ka nahinef. **11** Atoni Yahudi sin nami In anbi tolas nane ma nak, "In es me ka?" **12** Ma anmu'i seof namfau na'ko atoni amfaun neu In. Bian nak, "In atoni alekot." Mes bian anten sin nak, "Kahaf, In nasekeb to." **13** Mes katit fa atoni mese le na'uab mat-mat neu In fun sin namtausan atoni Yahudi. **14** Leka tolas nane fe nanaobon, Yesus antam neu Ume Uisneno oke te nanoina anbin. **15** Es nane te atoni Yahudi sin namkakan ma nak, "Leka me atoni i anmu'i hinef onane, mes in ka naskolaf!" **16** Usif Yesus natae sin nak, "Au noina nane ka na'ko fa Au, mes na'ko In le ansonu Kau. **17** Atoni

le anmo'e natuin Uisneno lomin, of in nahin nak noina nane na'ko Uisneno ai na'ko Kau. **18** Atoni le na'uab neu in aon, in naim kanaf neu in aon kun. Mes atoni le naim kanaf neu In le ansonu nani, atoni nane amneot ma kan mu'if lasi poiba ai mo'e anbi in. **19** Ai Nai Musa kan fe nalali ki fa plenat knino? Mes katit fa es anbi ki le anmo'e natuin plenat knino nane. Hi he mimate Kau neu sa' ka?" **20** Atoni amfaun nane sin natae nak, "Hom nitu sae ka, sekau es he namate Ko ka?" **21** Yesus natae sin nak, "Al Au mo'e lasi mese ma hi ala ki mimkak. **22** Nai Musa anfe ki plenat neu lasi mahelit -- le namneo helit nane ka na'ko fa Nai Musa, mes na'ko hit am uf sin -- ma him heli atoni anbi Neno Snasat. **23** Kalu atoni mese ansimo helit anbi Neno Snasat he nati' kais nale'un plenat Nai Musa, nansa hi mito'an Kau, fun Au uleko atoni mese in aon bi Neno Snasat. **24** Kais him lef lasi natuin sa' le hi mit, mes amlef lasi nok amneot." **25** Oke te atoni Yerusalem sin fauk na'uab nak, "Ai ka In fa ka le sin nami he namate? **26** Kiso In na'uab nok alekot ma sin ka na'uab fa sa' neu In. Hai nakaf sin, oni nahinen nak In Kesel Afetin ka? **27** Mes hai mihin atoni i na'ko me, mes leka Kesel Afetin he nem katit fa atoni mese le nahin In na'ko me." **28** Leka Yesus nanoina bi Ume Uisneno, In nak, "Namneo hi mihin Kau ma hi mihin Au u'ko me. Mes Au aum ka natuin fa Au lomik, mes In le ansonu Kau nane amneot, ma hi ka mihinef. **29** Au uhin In, fun Au aum u'ko In ma In es ansonu Kau." **30** Sin nami hen heke In, mes katit fa atoni mese le antao niman neu In, fun In leku fe kan tiaf. **31** Mes anbi atoni amfaun nane anmu'i atoni namfaun le nekan nateb knino neu In, ma sin nak, "Leka Kesel Afetin ankoenon nem, of In anmo'e lasi amkakat nesin na'ko le In anmo'e i ka?" **32** Atoni Farisi sin nen atoni amfaun le sin naseo neu Yesus. Es nane te atoni Farisi sin nok ana' lasi fuat nakaf sin anlelu apao Ume Uisneno sin nao hen heke Yesus. **33** Mes Yesus nak, "Au umaika ok ki al leku tuk es ma oke te of Au nao eu In le ansonu Kau. **34** Of hi maim Kau, mes of hi ka mie'ku fa mok Kau. Fun hi ka mibe'i fa he aim meu bale le Au bine." **35** Atoni Yahudi sin na'uaben es neu es nak, "In he nao neu me ka, talan te hai of ka mie'ku fa moka? Ai In he nao neu atoni Yahudi sin, le namaika anbi bale bian anbi atoni Yunani sin, he nanoina atoni Yunani sin ka? **36** In uab nane oten sa' ka le In nak: Of hi maim Kau, mes hi ka mie'ku mok Kau fa,

ma: Hi ka mibe'i fa he aim meu bale le Au bine?" **37** Ma anbi Neno Amsopot na'ko tolas nane Yesus anhake ma na'uab nak, "Atoni le anmeno oe, leko in nem neu Kau ma in ninu nai! **38** Atoni le nekan nateb knino neu Kau, onle antui nani anbi Sulat Knino nak: Oe honis of ansai na'ko in nekan." **39** Yesus namolok neu Smanan Knino, le atoni hen palsai neu In, of hen simo. Fun Smanan Knino fe ka nemaf, natuin fe ka nanaeb fa Yesus bi In neno maten. **40** Atoni bian na'ko amfaut nane le sin nen a'at nane sin nak, "Namneo, In Mafefa knino kun." **41** Bian sin nak, "In Neno Anan kun." Mes bian anteni nak, "Kahaf, fun Neno Anan ka nem fa na'ko Galilea. **42** Fun Sulat Knino anetun nak: Neno Anan nane Nai Daud sufan ma na'ko kuan Betlehem, le afi Nai Daud namaika anbine." **43** Oke te atoni amfaun nane sin nasulin natuin In. **44** Atoni bian anbi sin hen heke In, mes katit fa atoni mese le hen tao niman neu In. **45** Oke te apaot sin nem neu ana' lasi fuat nakaf sin ma atoni Farisi sin le nak neu sin, "Hi ka meki fa In neu sa' ka?" **46** Atoni apaot sin natae nak, "Katit fa atoni mese in uab on atoni nane!" **47** Atoni Farisi nane nak neu sin, "Ai hi amsa nasekeb ki ka? **48** Ai anmu'i es na'ko hiti nakaf sin ai na'ko atoni Farisi sin le nekan nateb knino neu In ka? **49** Mes atoni amfaun i le sin ka nahin fa plenat knino Nai Musa, sin ansuktok kuk!" **50** Mes Nai Nikodemus, atoni mese na'ko sin le afi nem neu Yesus nak neu sin, **51** "Natuin plenat knino Nai Musa, ka nabe'i fa het hukum atoni mese, kalu fe kat nen ma ka tahinef sa' le In anmo'e?" **52** Sin natae nak, "Ho amsa atoni Galilea ko ka? Hom tae mit Sulat Knino ma of ho muhin mak katit fa Mafefa knino mese le he nem na'ko Galilea." **53** Oke te sin anfani mes-mese neu sin ume.

8:1 Mes Yesus In nao neu Tubu Zaitun. **2** Ma nokfa onane fe nok-nok ana In nao anteni neu Ume Uisneno ma ale to sin nem neu In, In antok ma nanoina sin. **3** Oke te Ahin Sulat sin ma atoni Farisi sin neki nem neu In bife mese le napeni nan anmo'e lasi mapaisa. **4** Sin nahakeb bife nane bi sin atnanan ma nak neu Yesus, "Am, sin hek nan bife i le fe anmo'e lasi mapaisa. **5** Nai Musa antui bi Plenat Knino nak het poil tis ale bife le anmo'e lasi mapaisa onane. Am, mutenab onme ka neu lasi nane?" **6** Sin na'uab onane hen su' nit In, he nati' sin napeni sa' he nasanab In. Mes Yesus

naluli ma antui nain neki Ini klulun. **7** Leka sin natan piut neu In, oke te In fen anhake ma nak neu sin, "Atoni le kan mu'if sanat anbi ki, so in poil nahunun bife nane neki fatu." **8** Oke te In naluli anteni ma antui neu nain. **9** Mes leka sin nen a'at nane te sin anpoi mes-mese mulai na'ko amnasit. Nalali te al Yesus anmes nok bife nane le anhake nabala anbi in balan. **10** Oke te Yesus anhake ma nak neune, "Hoi bife, sin esme ka? Katit fa atoni mese le nasanab ko ka?" **11** In natae nak, "Kan mu'if, Uisneno." Oke te Yesus nak, "Au Amsa ka lomif he usanab ko. Hom nao nai, ma na'ko leku i kais ho mo'e amteni sanat." **12** Ma Yesus na'uab anteni neu atoni amfaun nane nak, "Au le i meusine pah pinan Kau. Atoni le natuin Kau, of in ka naoinson fa anbi mesokan, mes of in anmu'i meusine honis." **13** Atoni Farisi sin nak neu In, "Hom saksi kum Ho aom, Ho saksit nane ka namneof." **14** Yesus natae neu sin nak: "Mautu Au saksi kuk Au aok, ma Au saksi nane namneo; fun Au uhin Au aum u'ko me ma Au he nao eu me. Mes hi ka mihin fa Au aum u'ko me ma Au he nao eu me. **15** Hi mifek lasi natuin lekat mansian, Au ka ufek fa atoni mese amsa. **16** Mes leka Au ufek lasi amsa, Au fekat nane namneo, fun Au ka mese fa mes Au ok In le ansonu Kau. **17** Ma antui nani anbi hi Plenat Knino nak, atoni nua sin saksi nane namneo. **18** Au saksi kuk neu Au aok ma Amaf amsa, le ansonu Kau, ansaksi neu Kau." **19** Ma sin nak neu In, "Ho Ama es me ka?" Yesus natae nak, "Hi ka mihin Kau fa ma Au Ama amsa kahaf. Kalu hi mihin Kau, hi mihin Au Ama amsa." **20** Yesus na'uab ale a'at i, leka In nanoina anbi Ume Uisneno anhaumak peti fua tulu. Mes katit fa atoni mese le hen hek In, fun In leku fe kan tiaf. **21** Oke te Yesus na'uab anteni neu atoni amfaun nane nak, "Au of anao, ma of hi mami Kau mes of hi mate bi hi sanat. Bale le Au he nao eune, hi ka mibe'i fa he aim meun." **22** Ma atoni Yahudi sin nak, "Ai In hen lol nison ka, es nane In nak: Bale le Au he nao eune, hi ka mibe'i fa he aim meune ka?" **23** Oke te In nak neu sin, "Hi mi'ko pinan i, Au u'ko fafon. Hi mi'ko pah pinan, Au ka u'ko fa pah pinan i. **24** Natuin lasi nane, lelo Au ak ki, fun kalu hi kam palsai, nak Au es le In, of hi mate ambi hi sanat." **25** Sin nak neu In, "Ho sekau Ko ka?" Yesus natae sin nak, "Au he u'uab sa' anteni neu ki ka? **26** Anmu'i lasi namfaun le Au he u'uab ma ufek neu ki; mes In, le ansonu Kau, lo amneot, ma sa' le Au nen na'ko

In, Au u'uab ani neu pah pinan." **27** Sin ka nahin fa, fun In na'uab neu sin antom Amaf nane. **28** Ma Yesus nak, "Leka hi misaeb Anmone Pah To, of hi mihin mak Au esle' In ma Au ka mo'ef sa' na'ko Au aok. Mes Au u'uab ale lasi onle Ama nanoina neu Kau. **29** Ma In le ansonu Kau, In anhaek nok Kau. In kan paleob Kau fa he mes fun Au mo'e piut ale sa' le In anlomi." **30** Leka Yesus na'uab nalali ale lasi nane te, atoni namfaun anpalsai neu In. **31** Ma In nak neu atoni Yahudi sin le anpalsai neu In nak, "Kalu hi mibala bi Au a'ak, him fani Au asimo lasi namneo. **32** Ma of hi mihin lasi amneot, ma lasi amneot nane of nafetin ki." **33** Sin natae nak, "Nai Abraham sufan esle' hai, ma hai fe kam aetnom fa neu sekau. Leka me Ho mak: Of nafetin ki?" **34** Yesus nak neu sin: "Atoni le anmo'e sanat, nane sanat in ate. **35** Fun ate nane ka namaika fa piut anbi ume, mes anah nane namaika piut anbi ume. **36** Es nane leka Anmone nafetin ki, him fani atoni ao sona kun." **37** "Au uhin, nak Nai Abraham sufan ki, mes hi mami he mimate Kau, fun Au a'ak ka napenif bale anbi hi nekam. **38** Sa' le Au it anbi Amaf, nane Au uton ani. Onane amsa hi mo'e sa' le him nen na'ko hi Ama." **39** Sin natae neu In nak, "Hai Ama es Nai Abraham." Yesus nak neu sin, "Bati Nai Abraham sufan ki, onane te of hi mo'e sa' le Nai Abraham anmo'e. **40** Mes le hi mo'e esle' mami he mimate Kau; Au, atoni le uton ki lasi amneot le Au nen na'ko Uisneno; mepu onane Nai Abraham kan mo'e nani fa. **41** Hi mo'e sa' le hi ama anmo'e nani." Sin natae nak, "Ka nahonis kai fa natuin lasi mapaisa. Hai Ama mese, es Uisneno." **42** Usif Yesus nak neu sin: "Bati hi Ama es Uisneno, of him nek Kau, fun Au poi ma aum u'ko Uisneno. Ma Au ka aum fa natuin Au lomik, mes natuin In le anlelu Kau. **43** Hi ka mihin fa Au a'ak nane neu sa' ka? Natuin hi ka mibe'i fa hem nen Au a'ak. **44** Hi ama nane es Nitu ma him lomi he mituin hi ama in lomin. Na'ko un-unu Nitu nane namate atoni. In kan lomif lasi amneot, fun katitaf amneot anbi in. Leka in napoibon, nane in na'uab natuin in lomin kun. Fun in atoni apoiba, ma lasi moel in amaf es in. **45** Mes natuin Au etun ki lasi amneot, hi kam palsai fa neu Kau. **46** Sekau le anbi ki le nabe'i nalile nak Au mo'e sanat ka? Leka Au uton ki lasi amneot, nansa hi kam palsai Kau fa? **47** Atoni le na'ko Uisneno, in nen a'an Uisneno. Mes hi ka mi'ko fa Uisneno, es nane te hi kam lomif hem nen In a'an." **48** Atoni Yahudi sin

natae Yesus nak, "Ai ka namneo fa ka le hai mak, Ho atoni Samaria ma amniut sae ka?" **49** Yesus natae nak, "Au ka nitu saef, mes Au unaeb Au Ama, ma hi ka minaeb Kau fa. **50** Au ka amif kanaf neu Au aok. Anmu'i Mese le In nami ma In amsa es nafek lasi. **51** Au ak ki, atoni le natuin Au a'ak of in ka nabem nitaf lasi maten tal nabal-bal." **52** Atoni Yahudi sin nak neu In, "Hai mihinen, mak Hom nitu sae. Fun Nai Abraham anmaten, onane amsa Mafefa knino sin. Mes Ho mak: Atoni le natuin Au a'ak, of in ka nabem nitaf lasi maten tal nabal-bal. **53** Ai hom nesin hit ama Nai Abraham ka le anmaet nalalien. Mafefa knino sin amsa anmaten. Ho munesa Ho aom mok sekau ka?" **54** Usif Yesus natae nak, "Bati Au unaeb Au kanak, lasi naeb nane ka maota fa. Au Ama es nanaeb Kau, le hi mak hai Uisneno es In. **55** Mes hi ka mihinef, so Au es uhine. Ma leka Au ak: Au ka uhin fa In, onane te Au atoni apoiba Kau onle hi amsa. Mes Au uhin In ma Au utuin In a'an. **56** Hi ama Nai Abraham namlil natuin in nit Au neno. In nit nalali ma in namlil kun." **57** Ma atoni Yahudi sin nak neu In, "Ho uam fe kan tiaf ton bo'nim, leka me Ho mit Nai Abraham ka?" **58** Usif Yesus nak neu sin, "Au ak ki, nahunu na'ko nahonis Nai Abraham, Au aum ulalien." **59** Oke te sin naitin fatu hen poli In, mes Yesus na'tolo ma anpoi nasaitan Ume Uisneno.

9:1 Leka Yesus anfini te, In nit atoni mese le matan anfolo na'ko neno le nahonis nani. **2** In asimo lasi sin natan neu In nak, "Am, nansa' ka es nahonis atoni i nok mat folo? Atoni i es nasanab ka, ai in amaf ma in ainaf ka?" **3** Yesus natae nak, "In ka nasanab fa, in amaf ma in ainaf amsa kahaf. Mes natuin Uisneno In mepu he nalilon anbi in. **4** Leka fe manas hit mes atmepu ansonu le ansonu Kau In mepu. Fun leka anfai, katit fa atoni mese le hen mepu. **5** Leka Au fe bi pah pinan te, Au meusine pah pinan Kau." **6** Leka Yesus na'uab nalali ale lasi nane te In nalon ai nakiun neu nain, ma anselo In hape nok nain. Oke te anlapes nani neu atoni afolot nane in matan, **7** ma nak neune, "Hom nao nai ma amboe ho aom bi Nifu Siloam." Siloam in oten nak, "Le ansonu." Atoni nane in nao ma anboe in aon. Leka in anfain nem te in kius nit kun. **8** In anhaumak sin ma ale atoni sin le afi nahin in on atotis, sin nak: "Ai ba'is i ka le atoni atatotis?" **9** Bian sin nak,

"Ba'is i namneo." Mes bian sin nak, "Kahaf, mes human on in." Mes atoni nane in nak kun, "Namneo, au esle' i." **10** Sin nak neune, "Ho matam nit anfani onme ka?" **11** In natae nak, "Atoni le antek In nak Yesus, In es anselo nain ma anlapien neu au matak ma nak neu kau, Hom nao nai ma amboe ho aom neu Nifu Siloam. Oke te au nao ma au boe au aok, nalali te au kiso it." **12** Oke te sin nak neune, "In esme ka?" Atoni nane natae nak, "Au ka uhinef." **13** Oke te sin neki atoni afolot nane neu atoni Farisi sin. **14** Fun neno le Yesus anselo nain ma naleko atoni nane in matan, antom nok Neno Snasat. **15** Es nane te atoni Farisi sin natan neune nak: Hom kiso mit kum onme ka? In natae nak: "In lapen klofo homa neu au matak, oke te au boe au aok, ma leku i au kiso it." **16** Oke te atoni Farisi bian sin nak, "Atoni i ka nem fa na'ko Uisneno, fun In kan panat fa Neno Snasat." Bian na'uab anteni nak, "Leka me atoni asanat nabe'i hen moe lasi amkakak onane ka?" Oke te lasi matoes anbolan sin. **17** Nalali te sin nak anteni atoni afolot nane, "Ma ho mutenab sa' ka neu In, fun In naleko ho matam?" In natae nak, "In Mafefa knino kun." **18** Mes atoni Farisi sin kan palsaif, nak: Atoni nane afi matan anfol ma fe in kiso nit. Es nane te sin anboin in amaf ma in ainaf. **19** Ma natan neu sin nak, "Anah i, namneo hi anah ka? Le hi mak neno hi mihonis in matan anfolo ka? Ma leku i in kiso nit onme ka?" **20** Onane te in amaf ma in ainaf natae nak, "Hai mihin, mak hai anah, fun nahonis nok mat folo. **21** Mes leku i in kiso nit onme, hai ka mihinef. Ma sekau es naleko in matan, hai ka mihin fa amsa. Hi mitan neu in, fun ini naeken, ma in na'uab kun neu in aon." **22** In amaf ma in ainaf na'uab onane, fun sin namtausan atoni Yahudi sin. Fun sin nekaf mese, nak ale atoni le antebes Yesus on Neno Anan, of anli'u napoitana na'ko ume onen totis. **23** Es nane in amaf ma in ainaf nak, "In naeken, so hi mitan neu in." **24** Oke te sin anboin anteni atoni le lelo anfolo ma nak neune, "Ho mu'uab lasi amneot nai bi Uisneno matan. Hai mihin atoni nane asanat kun." **25** Atoni nane natae nak, "In asanat ai kahaf, au ka uhinef. Mes au uhin lasi mese, afi au matak anfolo, mes muni i au kiso it." **26** Ma sin nak neune, "In moe sa' neu ko ka? In naleko' ho matam onme ka?" **27** In natae sin nak, "Au eut ulali ki, ma hi kam nenaf. Hi he mitnin amteni neu sa' ka? Ai hi amsa amlomi hem fani In asimo lasi ka?" **28** Sin na'akan atoni nane ma nak

neune, "Ho es amfani In asimo lasi. Hai kahaf, fun Nai Musa in asimo lasi es hai. **29** Hai mihin, Uisneno nakua a'an neu Nai Musa, mes atoni i, hai ka mihinef In nem na'ko me." **30** Atoni nane natae neu sin nak, "Amkakak mese neu hi ka mihin fa In nem na'ko me mes In naleko' au matak. **31** Hit tahin Uisneno ka nenaf atoni asanat, mes atoni amneot le anmoe In lomin. **32** Na'ko un-unu tal neno i, fe kat nenaf anmu'i atoni le naleko' matfolo na'ko fe nahonis nani. **33** Kalu atoni nane ka nem fa na'ko Uisneno, In ka nabe'i fa hen moe ale sa'." **34** Sin natae nak, "Ho le i nahonis ko anbi sanat, ma ho he munoina kai ka?" Oke te sin li'u napoitan in na'ko Ume onen totis. **35** Yesus In nen nak sin li'u napoitan atoni nane na'ko Ume onen totis. Oke te In nao ma nae'ku nok atoni nane ma nak neune, "Ho nekam nateb knino neu Anmone pah to ka?" **36** Atoni nane natae nak, "Uisneno, In sekau ka? He nati' au nekak nateb knino neu In?" **37** Yesus nak neune, "Ho mit mulali In, fun In es namolok nok ko, In kun esle' nane." **38** In natae nak, "Au palsai Uisneno!" Oke te in nabes neu In. **39** Usif Yesus nak, "Au aum eu pah pinan i he ufek lasi; he nati' atoni le sin ka nitaf, ankiso nit, ma atoni le ankiso nit sin anfani matfolo." **40** Atoni Farisi fauk le anbi nane, leka sin nen Yesus na'uab onane te, sin natan neu In nak, "Hai amsa amfolo ka?" **41** Yesus natae sin nak, "Bati hi matam anfolo, hi ka mu'if sanat. Mes natuin hi mak: Haim kiso mit, es nane te hi sanat nabalalah."

10:1 "Au u'uab alekot neu ki: Atoni le antam neu bibi kase o'of ma ka natuin fa eno, mes ansae natuin bahan, in atoni abakat ma atoni asikat. **2** Mes atoni le antam natuin eno, in atukus bibi kase kun. **3** Apao eno nasoitan eno neu in, ma bibi kase sin amnen in hanan ma in anboin ini bibi kase sin mes-mese natuin sin kanan ma antopu napoitan sin. **4** Leka ini bibi kase sin anpoin, in nao nahun ma bibi kase nane sin natuin in, fun sin nahin in hanan. **5** Mes kalu atoni mata teme of sin ka natuinef, mes sin naen nasaitan atoni nane fun sin ka nahin fa in hanan." **6** Usif Yesus na'uab lasi leta i neu sin, mes sin ka nahin fa sa' le In na'uab nane neu sin. **7** Yesus nak anteni neu sin, "Au a'at i namneo, Au eno Kau neu ale bibi kase nane. **8** Ale atoni le nem nahun na'ko Kau, nane sin abakat ma asikat ma bibi kase nane sin ka nenaf sin hanan. **9** Au eno Kau, sekau le antam natuin Kau, in napeni

honis, ma in of antam ma anpoi ma napeni mnahat. **10** Abakat in nem, al he nabak ma namate ma nale'un. Mes Au aum he nati' sin napeni honis, ma anmoni nok athoes. **11** Au atukus alekot Kau. Atukus alekot nana'at In monin neu ini bibi kase sin. **12** Mes atoni ma sebo' le ka atukus fa ma ka bibi tuaf fa, leka in nit asu fui nem, of in naen nasaitan ale bibi kase sin. Oke te asu fui nane anheke ma nasitab ale bibi kase sin. **13** In naen kun fun in atoin sebo' ma in kan lae nan fa ale bibi kase nane. **14** Au atukus alekot Kau ma Au uhin Au bibi kase sin ma Au bibi kase sin nahin Kau. **15** On Ama nahin Kau, ma Au uhin Ama, ma Au una'at Au monik neu Au bibi kase sin. **16** Ma anmu'i anteni bibi kase bian le ka na'ko fa o'of. Mes Au he Nibun sin amsa ma of sin nen Au hanak. Ma of sin anfani pukan mese ma atukus mese kun. **17** Ama a'nek Kau, fun Au una'at Au monik he simo ufani sin. **18** Katit fa atoni mese he nait sin na'ko Kau, mes Au fe ani natuin Au lomik, Au mu'i kuasat he fe ani, ma Au mu'i kuasat he aiti ufani. Mepu nane Au simo na'ko Au Ama." **19** Fun lasi matoes anbol anbi atoni-atoni Yahudi sin atnanan natuin a'at nane. **20** Atoni namfaun sin na'uab nak, "In nitu sae, ma namaun, nansa' him nen In ka?" **21** Mes bian na'uab nak, "Nane ka atoni aniut saes fa in uab. Nabe'i ka nitu naleko atoin mat folo in matan ka?" **22** Namuni te Neno Naek Anhainiki Ume Uisneno bi Yerusalem natiabon. Neno nane nae'ku nok olas mainikin. **23** Ma Yesus nanoina anbi Ume Uisneno bi Nai Salomo in ke'an. **24** Atoni Yahudi sin nem nabuan neu In ma nak, "Usif, tal leka ka Ho mumautu hai nekam he na'unu? Kalu Ho Neno Anan Ko, Hom eut kai muti." **25** Yesus natae sin nak, "Au eut ulali neu ki, mes hi kam palsaif. Ale mepu le Au mo'e ani anbi Au Ama In kanan, nane es neki saksi neu Kau. **26** Mes hi kam palsaif, natuin hi kam tamaf meu Au bibi sin. **27** Au bibi kase sin amnen Au hanak ma Au uhin sin ma sin natuin Kau. **28** Au fe honis nabal-bal neu sin ma of sin ka namle'un fa talan te nabal-bal. Ma katit fa atoni mese he nasik sin na'ko Au nimak. **29** Au Ama le anfe sin neu Kau nesi na'ko ale sa'. Ma katit fa atoni mese he nasik nan sin na'ko Au Ama niman. **30** Au ma Amaf nane lo mese kun." **31** Onane te atoni Yahudi sin naiti anteni fatu hen poli Yesus. **32** Mes Yesus nak neu sin, "Au ulile mepu alekot namfaun neu ki,

le Au simo na'ko Au Ama. Na'ko ale mepu nane sin, mepu me ka es anmo'e ki he nati' him poil Kau meki fatu?" **33** Atoni Yahudi sin natae nak, "Haim poil Ko, ka natuin fa mepu alekot le Ho mo'e sin mes natuin Hom tek mule'un Uisneno. Ma natuin Ho mansian Ko, Ho munesa Ho aom mok Uisneno." **34** Usif Yesus nak neu sin, "Ai kan tui nani fa anbi hi Plenat Knino nak: Uisneno nakua a'an nak: 'Hi uisneno ki?' **35** Hit tahin nak sa' le matui bi Sulat Knino mes natiabon talan nabal. Es nane kalu Uisneno antek sin le ansimo In a'an nak 'uisneno', **36** nansa hi mak, Au tek ule'un Abal-balat In kanan, fun Au ak, Au le i Uisneno In Anah? Uisneno es anbati Kau ma ansonu Kau neu pah pinan. **37** Bati Au ka mepuf Au Ama In mepu, kais him palsai Kau. **38** Mes bati Au meup ani ma hi kam palsai Kau fa, ampalsai nai neu ale mepu nane, he nati' hi mihin mak Ama anbi Kau ma Au bi Ama amsa." **39** Sin nami anteni hen heke Yesus, mes In nafetnon na'ko sin niman. **40** Nalali te Yesus anfani neu Noe Yordan panin, neu bale le Nai Yohanes nasub oe anbin, oke te namaika anbi nane. **41** Ma atoni namfaun nem neu In ma nak, "Nai Yohanes kan mo'ef lasi taka mese amsa, mes ale lasi le Nai Yohanes na'uab nani antom atoni i lo namneo." **42** Oke te ale atoni amfaun le anbi nane sin anpalsai neu Yesus.

11:1 Anmu'i atoni mese le namen, kanan Nai Lazarus. In namaika anbi Betania, bi Maria ma in olif bi Marta sin kuan. **2** Bi Maria nane esle' afi anop min fomeni neu Usif Yesus In haen ma nose nameto neki ini nakfunu. **3** Ma sin naofe esle' Nai Lazarus amenat nane. Sin nua sin ansonu hanaf neu Yesus nak, "Uisneno, hai naof le Hom nek mani, in namen." **4** Leka Yesus In nen hanaf nane te In nak, "Menas nane ka neki fa neu maten, mes he nalile Uisneno In apinat. Ma natuin menas nane of nanaeb Uisneno In Anmone." **5** Fun Yesus In nek bi Marta ma in tataf ma Nai Lazarus. **6** Mes leka In nen hanaf nak Nai Lazarus namen, In namaika fe neno nua anbi bale le In anbin. **7** Nalali te In nak neu In asimo lasi sin, "Aim het fain teu pah Yudea." **8** Asimo lasi sin nak neu In, "Pak, aif neno i atoni Yahudi sin hen poil nis Ko neki fatu, mes Hom loim hem fani amteni meu nane ka?" **9** Mes Yesus natae nak, "Ai neno mese kan mu'if leku bo'es am nua ka? Atoni le na'oni fe manas, in kan tofu fa haen fun in nit meusine pah pinan.

10 Mes atoni na'oni nok fai, of antofu haen, fun kan mu'if meusine anbi in." **11** Yesus na'uab onane, oke te In nak neu sin, "Hit bae Nai Lazarus antup, mes Au nao he ufena ani na'ko tupas." **12** Ma asimo lasi sin nak neu In, "Uisneno, kalu in tup, of in naleok." **13** Usif Yesus na'uab neu Nai Lazarus anmaten. Mes sin natenab nak Nai Lazarus antup leko. **14** Es nane Yesus na'uab muti neu sin nak, "Nai Lazarus anmaten. **15** Mes Au malin natuin leku nane, Au ka binef. Fun lasi nane neki alekot neu ki, he nati' him palsai. Aim nai het nao es leku i." **16** Oke te Nai Tomas, le antek in kanan Nai Didimus, nak neu in bia in, asimo lasi bian, "Aim nai het nao het mate tokan." **17** Leka Yesus nem ante, In napeni ansub nalali Nai Lazarus neno ha anbi nuat naukel. **18** Kuan Betania anhaumak Yerusalem, oni kilo tenu. **19** Atoni Yahudi sin namfaun neman neu bi Marta ma bi Maria hen halin sin, fun sin naof anmate. **20** Leka bi Marta amnen, nak Yesus ankoenon nem, in nao nae'ku nokan. Mes bi Maria nabala anbi ume. **21** Bi Marta nak neu Yesus, "Uisneno, bati afi Hom bi i, oni au naof nane kan matef. **22** Mes leku i au uhin, nak Uisneno of anfe Ko sa' le Hom amtoti neu In." **23** Yesus nak neu bi Marta, "Ho naof nane of anfen anfani." **24** Bi Marta nak neu In, "Au uhin, ak Nai Lazarus of anfen anfani leka atoni amates sin anfen anfani bi neno hatas amsopot." **25** Yesus natae nak, "Lasi amates anfen anfani ma lasi honis esle' Au. Atoni le nekan nateb knino neu Kau, of anmoni, maski in maet nalali. **26** Ma atoni amonit le nekan nateb knino neu Kau, of kan maet nitaf talan te nabal-bal. Ho nekam nateb lasi i ka?" **27** Bi Marta natae nak, "Koi Uisneno, au nekak nateb, Ho Neno Anan Ko, Uisneno Anmone, In kun le of ankoenon nem neu pah pinan." **28** Leka in na'uab nalali onane te in nao ma anboin in tataf bi Maria ma naseo neune nak, "Ama Anoni es i ma In no'en ko." **29** Leka bi Maria in nen onane te, in fen ma nao neu Yesus. **30** Bi leku nane Usif Yesus fe kan tamaf neu kuan. In fe anbi bale le bi Marta nae'ku In anbin. **31** Leka atoni Yahudi sin le fe anhalin bi Marta anbi ume, nit bi Maria anfen laba ma anpoi. Sin amsa anpoi natuin in, fun sin natenab nak in he nao neu naukel ma hen kae anbi nane. **32** Leka bi Maria nem ante bale le Yesus anbin ma ankiso nit In, in anli'tu ma nabes anbi Yesus haen ma nak neu In, "Uisneno, bati afi Hom bi

i, au naof nane kan matef." **33** Leka Yesus nit bi Maria ankae, ma atoni Yahudi sin le nem nokan sin amsa ankae, In nekan namle'u. In nekan antu' ma nak, **34** "Him sub es me ka?" Oke te sin natae nak, "Uisneno, aum nai ma amkiso." **35** Oke te Yesus ankae. **36** Ma atoni Yahudi sin nak, "Kiso In nek nisan." **37** Mes atoni fauk anbi sin nak, "In naleko atoni matfolo, leka me In ka nabe'i fa hen mo'e atoni i he kais anmate ka?" **38** Oke te Yesus nekan namle'u anteni, nalali te In nao neu naukel nane. Naukel nane, nuat mese le antobe neki fatu. **39** Ma Yesus nak, "Maiti fatu i." Mes amates nane in fetof bi Marta nak neu In, "Uisneno, in nafoben, fun in maet neno haen." **40** Usif Yesus natae nak, "Ai Au ka ak ulali fa neu ko: Kalu hom palsai teb-teb, of ho mit Uisneno In apinat." **41** Oke te sin naiti fatu nane. Ma Yesus anbaisenu neu neno tunan ma nak, "Syukur ma terima kasih neu Ko, Ama, fun Hom nen mulali Kau. **42** Au uhin, ak Hom nen Kau piut. Mes natuin atoni amfaun le anhake fun ma natef Kau, Au u'uab on i he nati' sin anpalsai, nak Ho es amlelu Kau." **43** Ma leka In na'uab nalali onane te anhunun nok hanan anaek nak, "Lazarus, anpoi aum nai!" **44** Oke te amates nane anpoi nem. In haen ma niman fe mafutu ma ankub in human neki pilu muti. Ma Yesus nak neu sin, "Him sefi ale piul muti nane ma maut he in nao." **45** Ma anmu'i atoni namfaun anbi atoni Yahudi sin le nem ankiso bi Maria ma sin nit ale sa' le Yesus anmo'e, oke te sin anpalsai neu In. **46** Mes bian sin nao neu atoni Farisi sin ma anetun sin neu sa' le Yesus anmo'e nalali. **47** Oke te Ana' fuat knino nakaf sin ma atoni Farisi sin anboin Alef Lasi sin he nabuan ma nak, "Hit het mo'e sa' ka? Fun atoni i anmo'e lasi amkakat namfau. **48** Leka hit paleob In, of ale atoni anpalsai In. Nalali te atoni Roma sin neman ma nasik nan hit bale knino nok hit to." **49** Mes atoni mese anbi nane kanan Nai Kayafas, le Ana' Lasi Fuat Amnanut bi ton nane, in nak neu sin, "Hi ka mihin fa sa'. **50** Ma hi ka mitenab mihin fa, mak leko nesi atoni mese anmate hen seka hit to na'ko hit to ok-oke he namle'u." **51** Nai Kayafas in na'uab lasi nane ka natuin fa in lomin, mes natuin in Ana' Lasi Fuat Amnanut bi ton nane in nabeno, nak Yesus hen mate anseka to. **52** Ma ka neu to Yahudi amnes, mes he nabuab ma nameseb anah-anah Uisneno le nasitbok kuk. **53** Ma na'ko neno nane sin malomin he namate Yesus. **54** Es nane Yesus ka nalilon fa anbi atoni

Yahudi sin matan. In nao neu kuan mese kanan kuan Efraim anhaumak mnela paha snaen. In namaika anbi bale nane nok In asimo lasi sin. **55** Bi neno nane atoni Yahudi sin Neno Tolas Paskah anhaumaken. Ma atoni namfau na'ko pah nane sin nao neu Yerusalem he naknino sin aon nahunu na'ko Tolas Paskah nane. **56** Sin nami Yesus, leka sin fe anhake bi Ume Uisneno sin na'uaben es nok es nak, "Hi mitenab onme ka? In amsa of nem neu tolas ka?" **57** Onanae te Ana' fuat knino nakaf sin ma atoni Farisi sin napoitian plenat he nati' ale atoni le nahin Yesus namaika anbi me, sin naton he nati' sin anheke In.

12:1 Neno ne nahunun na'ko Neno Tolas Paskah, Yesus anao neu kuan Betania. Bale le afi Yesus nafena Nai Lazarus anbine. **2** Sin anmo'e tolas neu In anbi nane ma bi Marta es nabiku. Nai Lazarus amsa anbukae nok Yesus. **3** Bi Maria in naiti min fomeni ma'upa oni kati mese. Oke te in an'op neu Yesus In haen ma nose nameto neki in nakfunu. Ma ume nane nahenu nok mina in fon. **4** Mes Nai Yudas Iskariot, le Yesus asimo lasi sin esle' he nana'at Yesus, na'uab nak: **5** "Nansa ka es ka nasosa fa min fomeni i, upan dinar natun tenu ma anfe nani neu atoni amamu'it sin ka?" **6** In na'uab onane ka natuin fa in namnau amamu'it sin, mes natuin in abakat kun. Fe fe'at in nait noni na'ko kas le in anpao. **7** Usif Yesus nak, "Maut he in mo'e lasi i fun namnau neno hen panola Kau. **8** Fun atoni amamu'it sin nok ki piut, mes Au of ka ok ki fa piut." **9** Atoni Yahudi namfaun sin nen nak Yesus anbi nane, oke te sin nem neu In. Sin neman ka al fa natuin Yesus, mes natuin he nit Nai Lazarus le In nafena na'ko amates. **10** Oke te Ana' fuat knino nakaf sin anmalomin he namate Nai Lazarus amsa, **11** fun natuin in, atoni Yahudi namfaun nasaitan sin ma anpalsai neu Yesus. **12** Nokfa onane leka atoni amfaun le neman neu tolas nane sin nen, nak Yesus fe es lalan he nem neu Yerusalem. **13** Es nane te sin naitin bone no' ma anpoin hen senu In ma sin anhunun nak, "Ampules Uisneno! Nahoeb alekot neu In le ankoenon nem bi Uisneno tunan In kanan, Kesel to Israel!" **14** Yesus napeni bikase luke mnanu tipu mese oke te In antunon neun onle antui nalali nak, **15** "Kais mimtau, hoi feotnai Sion, mail, hi Kesel ankoenon nemen, antunon neu bikase tipu luke mnanu." **16** Asimo lasi sin

ka nahinef lasi nane, mes leka nalatan nalali Yesus, sin namnau nit, nak tuis nane antom neu In. Ma sin anmo'e nalali amsa neu In. **17** Atoni amfaun le sin nok In, bi neno In no'en napoitan Nai Lazarus na'ko naukel ma nafena in na'ko amates, sin ansaksi nani antom In." **18** Es nane atoni amfaun nane sin nao hen senu In, fun sin nen, nak In es anmo'e lasi amkakat nane. **19** Ma atoni Farisi sin na'uaben es neu es nak, "Hi mit kim meki hi matam, nak hi ka mibe'i fa he mo'e sa', mail pah pinan ok-oke nao natuin In. **20** Anbi ale atoni le a'naon hen onen toti bi neno tolas nane anmu'i atoni Yunani sin fauk amsa. **21** Atoni nane sin neman neu Nai Filipus, le na'ko Betsaida pah Galilea ma natan neune nak, "Bae, haim lomi he mie'ku mok Yesus." **22** Nai Filipus in nao ma anetun Nai Andreas. Oke te sin nua sin nem ma anetun lasi nane neu Yesus. **23** Mes Yesus natae sin nak, "Leku antelen he nati' nalatan Anmone Pah To. **24** Au ak neu ki: Leka ane fua mese kan mofu fa neu nain ma anmate, in mese nabala. Mes leka in anmate of in napoitan fuan namfau. **25** Atoni le a'nek in monin, of in naneku in monin. Mes atoni le ka nekaf in monin bi pah pinan i, of in anpanat nani neu honis nabal-bal. **26** Atoni le anlomi hen tuthae Kau, in mes natuin Kau; he nati' Au bi me te Au atuthaes amsa anbi nane. Atoni le antuthae Kau, of Au Ama naliatas nani. **27** Le'ku i, Au monik nanu'on ma Au he ak sa' ka? Ama, mufetin Kau na'ko tabu i ka? Kahaf, fun natuin lasi nane Au aum eu leku i. **28** Ama, munaeb Ho kanam nai." Oke te sin nen hanaf na'ko neno tunan nak, "Au unaeb ulali In, ma of Au unaeb In anteni." **29** Atoni amfaun le anhake anbi nane, sin nen hanaf nane, sin nak nane lotos napunu. Mes bian sin nak, "Ahake neno tunan es na'uab nok In." **30** Usif Yesus natae sin nak, "Hanaf nane ka neu fa Au, mes neu ki. **31** Tomas i nanaob lef lasi neu pah pinan i. Tomas i amsa anpolin napoitan kuasat pah pinan. **32** Ma Au, leka na'aiti Kau na'ko pah pinan, of Au hel eki atoni sin nem neu Kau." **33** In na'uab onane, he nalile Ini maten onme ka? **34** Oke te atoni amfaun nane sin natae nak, "Haim nen milali Plenat Knino nak, Neno Anan anmoni nabala talan te nabal-bal. Leka me Ho mu'uab mak of na'ati Anmone Pah To ka? Anmone Pah To nane sekau kun ka?" **35** Yesus nak neu sin, "Meusine anbi hi atnanam al leku tuk es. Leka meusine nane fe anbi ki, ampalsai nai neu In, he nati' mesokan kais ankub ki. Atoni le na'oinson anbi

mesokan in ka nahin fa he nao neu me. **36a** Him palsai nai neu meusine, leka meusine anbi ki, he nati' him fani anah-anah meusine." **36b** Leka namolok nalali onane, Yesus anpoi ma ka nalile fa In aon neu sin. **37** Usif Yesus anmo'e lasi amkakat namfau anbi sin matan, mes sin kan palsain fa neu In. **38** He nati' a'at le Mafefa Knino Nai Yesaya na'uab nani natiabon kun nak, "Uisneno, sekau es hen palsai neu hai a'at nane ka? Ma Uisneno tunan In nukun akuasat natonon neu sekau ka?" **39** Es nane te sin kan palsain fa fun Nai Yesaya na'uab nalali nak, **40** "In nafolob nalali sin matan, ma namanub sin nekan, he nati' kais sin nit neki sin matan, ma natenab neki nekan, oke te anfani neman, he nati' Au uleko' sin." **41** Nai Yesaya na'uab lasi, fun in nit nalali In apinat ma na'uab antom In. **42** Anmu'i atopu to Yahudi namfau le anpalsai neu In, mes natuin atoni Farisi sin, sin ka naton fa mat-mat, he nati' kais anpolin napoitan sin na'ko Ume onen totis. **43** Fun sin lomi he nanaeb mansian nesi na'ko nanaeb Uisneno. **44** Oke te Yesus anhunun nak, "Atoni le anpalsai neu Kau, nane in kan palsai fa neu Kau, mes neu In le ansonu Kau. **45** Ma atoni le in nit Kau, nane in nit In le ansonu Kau. **46** Au aum eu pah pinan on meusine, he nati' ale atoni le anpalsai neu Kau, kais nabala anbi mesokan. **47** Ma atoni le amnen Au a'ak ma ka natuinef, Au ka lefi fa in lasi. Fun Au aum ka neu fa hel lefi pah pinan in lasi mes he umonib ani. **48** Atoni le antite Kau ma kan simof Au a'ak, anmu'i alef lasi neu in. A'at le Au uton ulali, of anfani in alef lasi bi Neno Amsoput. **49** Fun Au uab nane ka na'ko fa Au, mes na'ko Ama le anlelu Kau. In kun es naplenat Kau sa' le Au he u'uab ani ma utiaba ani. **50** Ma Au uhin, ak Ini plenat nane lo honis nabal-bal. Es nane sa' le Au u'uab, Au utiaba onle Ama in nakua a'an neu Kau."

13:1 Nahunu na'ko Neno Tolas Paskah he nanaobon, Yesus nahin nak In leku antelen he nati' In nasaitan pah pinan i ma anfani neu In Amaf. Onle In nek In asimo lasi sin, onane amsa In nek sin tal namsopun. **2** Sin fe anbukae nabuan nok Yesus. Nitu antam neu Nai Yudas Iskariot le Nai Simon Iskariot anmone in nekan hen aneb Yesus. **3** Yesus nahin, nak In Amaf nana'at nalali ale sa' neu In. Ma In nahin amsa In nem na'ko Uisneno ma of anfain neu Uisneno. **4** Oke te Yesus anfen ma nauf napoitan In sobalu. In

naiti piul muti ma anfutu nani neu In atnanan. **5** Nalali te In antesi oe neu topa, ma anboe In asimo lasi sin haekenu ma nose nameto neki piul muti le anfutnon bi In atnanan. **6** Leka In nem ante Nai Simon Petrus, Nai Simon Petrus nak neu In, "Uisneno, Ho hem boe au haek ka?" **7** Yesus natae neune nak, "Lasi le Au he mo'e, ho ka muhinef, mes namuni te of ho muhine." **8** Nai Petrus nak neu In, "Uisneno, of Ho kam boef au haek talan te nabal-bal." Usif Yesus natae nak, "Kalu Au ka boef Ho haem, of ho ka mupeni fa pa' anbi Kau." **9** Nai Simon Petrus nak neu In, "Kalu onane Uisneno, kais al au haek mes au nimak ma au nakak nok!" **10** Yesus natae neune nak, "Atoni le naniu nalali, in aone muti. Es nane kais in naniu anteni. So al atboe in haen. Ma hi amsa muti ki, mes ka ala ki fa." **11** Fun In nahin nalali, sekau of es nana'at In. Es nane te In nak, "Hi ka muti fa ala ki." **12** Leka In anboe nalali sin haekenu, In anpaek nafani In sobalu ma anfain neu In balan. Oke te In nak neu sin, "Hi mihin lasi le Au mo'e neu ki ka?" **13** Him tek Kau mak, Anoni ma Usif. Namneo onane, fun Au Anoni Kau ma Au Usif Kau. **14** Kalu Au on hi Uisneno ma hi Anoni, Au boe hi haem, hi amsa mes a'maboe haem es nok es. **15** Fun Au fe ki leta mese, he nati' hi amsa amo'e onle Au mo'e ulali neu ki. **16** Au ak ki: Namneo atuthaes mese ka nesin fa in Usif, ai haef ka nesin fa in le ansonu nani. **17** Leka hi mihin lasi i, alekot neu ki kalu hi mo'e mani. **18** Au ka u'uab fa neu ki ala ki. Au uhin, sekau le Au beti ulali. Mes he natis a'at i: Atoni le anbukae Au utunu' nane, in naiti haen tikan neu Kau. **19** Au u'uab lasi i neu ki leku i, nahunu na'ko lasi nane anbol. He nati' leka lasi nane anbol, hi nekam nateb knino, nak: In kun esle' Au. **20** Au ak ki, namneo: Sekau ansimo atoni le Au sonu ani, in ansimo Kau. Ma sekau ansimo Kau, in ansimo In le ansonu Kau." **21** Leka Usif Yesus na'uab nalali onane te In nekan antu' ma ansaksi nak, "Au ak ki, tebes atoni mese anbi ki of nana'at Kau." **22** Oke te asimo lasi sin anmakison es neu es, fun sin natenab, In uab nane antom neu sekau ka? **23** In asimo lasi mese le In nek nisan, napesion neu In aon bian a'ne'u. **24** Nai Simon Petrus antian matan neune ma nak, "Ati Hom toti mit, In na'uab neu sekau ka?" **25** Asimo lasi nane naklelon ma nak neu In, "Uisneno, sekau kun ka?" **26** Yesus natae nak, "Atoni le Au he fene utunu' le Au lep ani bi

mako', in esle' nane." Oke te in naiti utunu' ma anlep nani ma anfe neu Nai Yudas, Nai Simon Iskariot in anmone. **27** Leka Nai Yudas ansimo nalali utunu' nane, Nitu antam neu in nekan. Oke te Yesus nak neune, "Sa' le ho he mo'e, mo'e mani nai lab-lab." **28** Mes katit fa atoni mese anbi sin le antoko anbi nane nahin sa' le Yesus na'uab nani neu Nai Yudas. **29** Fun Nai Yudas in es anpao aul noni, es nane bian sin natenab, oni Yesus anlelu hen sos sa'-sa' neu tolas nane, ai hen fe sa' neu amamu'it sin. **30** Nai Yudas ansimo utunu' nane, oke te in anpoi. Ma neno anfaien. **31** Leka Nai Yudas anao, Yesus nak, "Tomas i nanaeb Anmone Pah To ma nanaeb Uisneno anbi In. **32** Kalu nanaeb Uisneno anbi In, of Uisneno nanaeb In amsa anbi In. Ma Uisneno of nanaeb In lab-lab. **33** Hoi Au anhin, Au ubua ok ki al leku tuk es. Of hi maim Kau, onle Au u'uab neu atoni Yahudi sin: Au nao bi me te, hi ka mibe'i fa he aim meune, es nane te Au uton ain ki esle' i. **34** Au fe ki plenat fe'u mese, he nati' hi manek es nok es. Onle Au nek ki, hi amsa amanek es nok es. **35** Leka hi manek es nok es, of ale atoni nahin, nak Au asimo lasi ki." **36** Nai Simon Petrus nak neu Yesus, "Uisneno, Ho hem nao meu me ka?" Yesus natae nak, "Au he nao eu me te, ho ka mube'i fa he mutuin Kau esle' i, mes namuni te of ho mutuin Kau." **37** Nai Petrus nak neu In, "Uisneno, nansa' ka es ka nabe'i fa au utuin Ko esle' i? Au he una'at au monik neu Ko." **38** Yesus natae nak, "Ho he muna'at ho monim neu Kau ka? Tebes Au ak ko: Nahunu na'ko manu ankokle'o, ho mutotan mulali Kau haef tenu."

14:1 "Kais hi mi'unu nekam, so ampalsai neu Uisneno ma ampalsai neu Kau nok. **2** Anbi Au Ama In ume anmu'i bale namfaun. Bati ka on fa nane, Au ka uton ki fa. Fun Au he nao eu bale nane he uloitan bale neu ki. **3** Leka Au nao eu bale nane ma uloitan ulali bale neu ki, of Au fain aum ma ok ki neu Au bale, he nati' Au bi bale me, hi amsa ambin. **4** Ma Au nao eu me te, hi mihin lanan nane." **5** Nai Tomas nak neu In, "Uisneno, hai ka mihin fa Hom nao meu me. Es nane hai he mihin lanan nane onme ka?" **6** Usif Yesus nak neune, "Lanan he mihin Uisneno ma mipeni honis esle' Au. Katit fa atoni mese le he nem neu Ama, kalu ka nao natuin Kau fa. **7** So hi mihin Kau, of hi mihin Au Ama amsa. Na'ko leku i hi mihin In ma hi mit

milali In." **8** Nai Filipus nak neu In, "Uisneno, amlekan kai Ama nane he nati' hai malin." **9** Usif Yesus nak neune, "Filipus, Au umaika ok ki lalob, mes ho ka muhin Kau fa ka? Atoni le in nit Kau, in nit nalali Ama. Leka me ho mak: Amlekan kai Ama nane. **10** Ai ho kam palsai fa ka, mak Au bi Ama ma Ama anbi Kau ka? Sa' le Au uton ki, nane ka na'ko fa Au aok, mes Ama le anbi Kau, In es nanaoba kun In mepu. **11** Him palsai nai neu Kau, fun Au bi Ama ma Ama anbi Kau. Ai so him palsai nai, fun ale mepu nane sin. **12** Au ak ki: Tebes, atoni le anpalsai neu Kau, of in nanaoba ale Au mepu sin, ma ale mepu le a nesi na'ko nane. Fun Au he nao neu Ama. **13** Ma ale sa' le him toti ambi Au kanak, of Au mo'e ani, he nati' nanaeb Ama anbi An mone. **14** Leka him toit sa' neu Kau anbi Au kanak of Au mo'e ani." **15** "Kalu him nek Kau, of hi mituin Au plenat sin. **16** Of Au toti Ama ma of In anfe ki Atuntakus bian, he nati' In nok ki talan te nabal-bal, **17** esle' Smanaf Amneot. Pah pinan ka nabe'i fa hen simo In fun sin ka nitef ma ka nahinef. Mes hi mihine, fun In nok ki ma of nabala anbi ki. **18** Au of ka usaitan ki fa on anmanat ma anlaleb. Au fain aum eu ki. **19** Al neon tuk es, pah pinan ka nit anteni Kau fa, mes hi mit Kau, fun Au moni ma of hi moni. **20** Bi neno nane of hi mihin, mak Au bi Au Ama, ma him bi Kau ma Au bi ki. **21** Atoni le ansimo Au plenat ma anmo'e nani, in es a'nek Kau. Ma sekau nek Kau, Au Ama of a'nek in ma Au amsa of nek in ma of Au ulilok eune." **22** Nai Yudas, le ka Nai Yudas Iskariot nak neu Yesus, "Uisneno, nansa' es Ho he mulile Ho aom meu kai ma ka neu fa pah pinan?" **23** Yesus natae nak, "Atoni le in nek Kau, of in natuin Au a'at ma Au Ama of In nek nani, ma of Hai aim meu in ma mibua mok in. **24** Atoni le in ka nek Kau, in ka natuin fa Au a'at. Ma a'at le him nen nane ka na'ko Kau fa, mes na'ko Ama le ansonu Kau. **25** Ale lasi nane Au u'uab ani neu ki, leka Au fe ok ki. **26** Mes Smanan Knino Atuntakus le Ama of ansonu nani anbi Au kanak. Of In nanoina ki ale sa' ma namnauba ki ale sa' le Au u'uab ulali neu ki. **27** Au ubela ki tetus ma aomina. Au fe ki Au tetus aomina. Ma sa' le Au fe ki, ka on fa le pah pinan anfe ki. Hi nekam kais na'unu ma kais mimtau. **28** Him nen milali, le Au u'uab neu ki ak: Of Au nao, mes of Au fain aum eu ki. Bati him nek Kau, of hi mimlil, fun Au nao neu Au Ama, natuin Ama In nesin Kau. **29** Au eut ain ki esle' i, nahunu

na'ko lasi nane anbol, he nati' leka lasi nane anbol, him palsai nai. **30** Au ka u'uab a'tenif namfau ok ki, fun akuasat pah pinan nemen. Mes in kan mu'if kuasat neu Au aok. **31** Maut he pah pinan nahin, Au nek Ama, ma Au mo'e ale sa' onle Au Ama naplenat nani neu Kau. Him fen nai ma hit nao nai ta'ko bale i."

15:1 Usif Yesus nak, "Au le i tanu'an sena amneot in un ma Au Ama In hau tuaf kun. **2** Ale tlaef le anbi Kau, ma ka nafuaf, In oet nisan, mes ale tlaef le nafua, In nakbala nani he nafua nes. **3** Hi muti ki, fun a'at le Au u'uab ulali neu ki. **4** Mibala nai ambi Kau ma Au bi ki. Onle hau tlaef le ka nafua anmes kun so nabala anbi tanu'an sena in un. Onane amsa hi ka mifuaf kalu hi ka mibala fa ambi Kau. **5** Au le i tanu'an sena in un, ma hi le i tlaef ki. Atoni le nabala anbi kau ma Au ubala anbi in of in fuan nane namfaun. Fun hi ka mibe'i fa he mo'e sa' amkoit Kau. **6** Atoni le ka nabala fa anbi Kau, anpolin napoitan onle hau tlaef ma anmate. Nalali te atoni nabuab nani ma anpolin natam nani neu ai, oke te anput. **7** Leka hi mibala ambi Kau ma Au a'ak nane nabala anbi ki, him loim sa' te amtoti nai, ma of anfe nani neu ki. **8** Leka hi mifua namfau, of nanaeb Au Ama, ma natuin lasi nane, him fani Au asimo lasi." **9** "Onle Ama In nek Kau, onane amsa Au nek ki. Mibala nai ambi Au manekat nane. **10** Kalu hi mituin Au plenat, of hi mibala ambi Au manekak. Onle Au utuin Au Ama Ini plenat ma ubala a bi In manekan. **11** Au uton ale lasi i neu ki, he nati' Au amlilat nane anbi ki ma hi amlilat nane nanokbon. **12** Au fe ki plenat i, he nati' hi manek es nok es. Onle Au nek ulali ki. **13** Katit fa lasi manekat le a nesin na'ko atoni le nana'at in monin neu in bae benu sin. **14** Au bae benu es le hi, kalu hi mo'e ale sa' le Au uplenat neu ki. **15** Au ka tek a teni ki fa ak ate, fun ate nane in ka nahin fa sa' le in tuan anmo'e. Mes Au tek ki ak bae, fun Au eut ulali neu ki, sa' le Au nen na'ko Au Ama. **16** Fun hi es kam beti Kau fa, mes Au es a beti ki. Ma Au uki'ab ki, he nati' him nao nai ma mifua nai ma hi fuam nane nabala. He nati' him toti sa' na'ko Ama anbi Au kanak, In anfe nani neu ki. **17** Au fe ki plenat i, he nati' hi manek es nok es." **18** "Kalu pah pinan na'unu nekan neu ki, mimnau nai, nak afi pah pinan na'unu nekan nahunu neu Kau. **19** Bati hi mi'ko pah pinan of a nek ki on in ini ki. Mes hi

ka mi'ko fa pah pinan, fun Au beti ulali ki na'ko pah pinan es nane pah pinan na'unu nekan neu ki. **20** Mimnau nai, sa' le Au uton ulali ki. Ate nane ka nesin fa in tuan. Kalu sin anli'u Kau, of sin anli'u ki amsa. Kalu sin natuin Au a'at, of sin natuin hi a'at amsa. **21** Mes sin anmo'e lasi nane neu ki natuin Au kanak fun sin ka nahin fa In le ansonu Kau. **22** Bati Au ka aum fa ma ka u'uab fa neu sin, of sin kan mu'in fa sanat. Mes leku i sin kan mu'in fa uab he nabonat ai naputi sin sanat. **23** Atoni le na'unu nekan neu Kau, in na'unu nekan neu Au Ama amsa. **24** Bati Au ka mepuf sa' bi sin atnanan onle katit fa atoni bian anmo'e nani, of kan mu'in fa sanat. Mes leku i sin nit nalali ale sa', mes sin na'unu nekan neu Kau ma neu Au Ama amsa. **25** Mes lasi nane he natis nani a'at le antui nalali anbi sin Plenat Knino nak: Sin na'unu nekan neu Kau son-sona. **26** Of Au sonu neu ki Amela na'ko Ama, esle' Smanan Amneot, le anpoi na'ko Ama, of In saksi neu Kau. **27** Mes hi amsa mes amsaksi, fun afi unun hi mok Kau."

16:1 "Au eut ain ki ale lasi i, he nati' kais him tite Kau. **2** Of sin napoitian ki na'ko ume onen totis. Ma leka leku nane anbol, ale atoni le sin namate ki, sin natenab nak sin mo'e luli besa neu Uisneno. **3** Sin mo'en onane natuin sin ka nahin fa Ama nane ma Au amsa kahaf. **4a** Mes Au eut ki ale lasi i, he nati' leka In leku anbol te hi mihin, mak Au eut ulali neu ki." **4b** "Au ka eut ki fa lasi na'ko neno ahunut, fun leku i Au fe ubua ok ki. **5** Mes leku i Au he nao eu In, le ansonu Kau. Mes katit fa atoni mese anbi ki le natan Kau nak: Ho hem nao meu me ka? **6** Mes natuin Au eut ki lasi nane, es nane te hi nekam antu'. **7** Mes namneo le Au eut ki lasi: Leko nesi neu ki leka Au nao. Fun kalu Au ka nao, Atuntakus nane of ka nem fa neu ki. Mes leka Au nao of Au sonu In neu ki. **8** Ma leka In nem of In nabe'ab pah pinan neu sanat, amneot ma lef lasi; **9** antom sanat, fun sin kan palsai Kau fa; **10** neu amneot, fun Au nao eu Ama hi ka mit amteni Kau fa; **11** neu lef lasi, fun anlef nalali; akuasat pah pinan i in lasi. **12** Fe anmu'i lasi namfaun le Au he eut ki, mes leku i hi fe kam sutai mibe'if. **13** Mes leka Smanan Amneot nem, of In topu ki neu amneot, fun In of ka na'uab fa na'ko In aon, mes sa' le In nen of In na'uab nani ma In aneut ki neu ale lasi le of anbol. **14** Of In nanaeb Kau, fun In aneut ki sa' le In ansimo na'ko Kau. **15** Fun ale sa'

le Au Ama ini, nane Au ini. Es nane Au tak ki: Of In aneut ki sa' le In ansimo na'ko Kau." **16** "Ala kle'o te hi ka mit amteni Kau fa, ma ala kle'o anteni of hi mit Kau." **17** Leka sin nen lasi nane te In asimo lasi sin na'uaben es nok es nak, "In na'uab neu kit on i neu sa' ka? Ala kle'o te hi ka mit amteni Kau fa, ma ala kle'o anteni of hi mit Kau. Ma Au nao neu Ama." **18** Sin nak anteni, "In nak sa' ka antom a'at ala kle'o? Hit ka tahin fa In lomin nane he sa'." **19** Yesus nahin, nak sin he natan In neu sa' es, es nane te In nak neu sin, "Ai hi mi'uab es nok es neu lasi le Au ak ki: Ala kle'o te hi ka mit amteni Kau fa, ma ala kle'o anteni of hi mit Kau?" **20** Au ak ki: Tebes of hi amkae ma amkul, mes pah pinan of namlil. Of him susal mes hi susal nane anfani amlilat. **21** Leka bife mese he nahoni, in nekan ansusal, mes leka in nahoin nalali in anah, in ka namnaun tenif susal nane, fun in namlil neu nahonis mansian mese neu pah pinan. **22** Onane amsa neu ki. Leku i him susal, mes leka Au mit amteni ki, hi nekam of namlil, ma katit fa atoni mese he nasik nan hi amlilat nane. **23** Ma anbi neno nane of hi ka mitan fa sa' neu Kau. Au ak ki: Tebes sa' le him toti neu Ama anbi Au kanak of In anfe nani neu ki. **24** Talan te leku i hi kam totif sa' anbi Au kanak. Him toti nai, ma of him simo, he nati' hi amlilat nane nanokbon. **25** Au u'uab ale lasi i neu ki eki leta. Mes leka In leku ante, Au ka u'uab a tenif eki leta, mes of Au u'uab muti monas neu ki antom Ama. **26** Bi neno nane of him onen toti anbi Au kanak. Es nane mihin nai, of Au ka totif na'ko Ama neu ki. **27** Fun Ama In nek ki, natuin him nek Kau ma ampalsai, ma Au aum u'ko Uisneno. **28** Au aum mu'ko Ama, ma Au aum meu pah pinan. Es nane, Au usaitan pah pinan ma nao neu Ama." **29** In asimo lasi sin nak, "Kiso, leku i Uisneno mu'uab muti ma Ho ka mu'uab fa meki leta. **30** Ma hai mihin, mak Ho muhin kum ale sa'. Ma ka nabe'if atoni natan sa' neu Ko. Es nane te haim palsai, mak Ho aum mu'ko Uisneno." **31** Usif Yesus natae sin nak, "Hi nekam nateb knino ka? **32** Kiso In leku anbol, ma anbol nalalien, of nasitab ki mese-mese neu in balan ma hi misaitan Kau Au mes. Mes Au ka mesef, fun Ama nok Kau. **33** Au u'uab ale lasi i neu ki, he nati' hi mipeni tetus aomina anbi Kau. Of hi mipeni hamu'it bi pah pinan, mes mimepan hi nekam. Au is ulali pah pinan."

17:1 Leka Usif Yesus na'uab nalali onane te, In anbaisenu neu neno tunan ma nak, "Ama, leku antelen, munaeb nai Ho Anmone, he nati' Ho Anmone nanaeb Ko. **2** Onle Hom fe mulali neu In kuasat neu ale amonit, onane amsa of In fe honis nabal-bal neu sin le Hom fe mulali neu In. **3** Lasi honis nabal-bal esle' i, he nati' sin nahin Ko, Uisneno amneot lo mese, ma nahin Yesus Kesel Afetin le Hom sonu. **4** Au unaeb ulali Ko bi pah pinan, fun Au meup ulali ale mepu le Hom fe Kau sin. **5** Es nane koi Ama, munaeb Kau nai ambi Ko meki apinat le Au mu'i ani anbi Ho matam nahunun na'ko pah pinan anhake. **6** Au ulile ulali Ho kanam neu ale atoni, le Hom fe Kau sin na'ko pah pinan. Fun sin le nane Ho ini kum, ma Hom fe mulali sin neu Kau ma natuin nalali Ho a'am. **7** Tomas i sin nahinen, nak ale sa' le Hom fe Kau sin nane na'ko Ama. **8** Fun ale a'at le Ho mutiaba neu Kau, Au utiaba ulali neu sin ma sin ansimo nalali. Sin nahinen namneo, nak Au aum mu'ko Ama, ma sin anpalsai, nak Ho es amsonu Kau. **9** Au onen toti neu sin. Au ka onen toti fa neu pah pinan, mes Au onen toti neu sin le Ama Hom fe mulali sin neu Kau. Fun sin le nane Ho ini kun. **10** Ma ale sa' le Au ini, nane Ama ini, ma sa' le Ama ini, nane Au ini ma nanaeb Kau anbi sin. **11** Ma Au ka bi tenif pah pinan, mes sin bi pah pinan, ma Au et eu Ko. Koi Ama, le'u knino, ampanat sin bi Ho kanam, le Hom fe mulali neu Kau, he nati' sin fani mese onle Hit. **12** Leka Au fe ok sin, Au panat sin bi Ho kanam, le Hom fe mulali neu Kau. Au panat sin, ma katit fa atoni mese anbi sin le namle'u, al in le anlek nani neu amle'ut, he nati' natiaba nani tuis anbi Sulat Knino. **13** Mes leku i, Au et eu Ko ma uton ale lasi i, leka Au fe bi pah pinan, he nati' Au amlilat nanokbon kun anbi sin. **14** Au fe ulali Ho a'am neu sin ma pah pinan, onle Au amsa ka u'ko fa pah pinan. **15** Au ka totif he nati' Ho mait sin na'ko pah pinan mes he nati' Ho mumafo sin na'ko amle'ut in tuaf. **16** Sin ka na'ko fa pah pinan, onle Au amsa ka u'ko fa pah pinan. **17** Muknino sin bi Ho amneot, fun Ho a'am nane amneot kun. **18** Onle Hom sonu Kau neu pah pinan, onane amsa Au sonu sin neu pah pinan. **19** Ma Au uknino Au aok neu sin, he nati' naknino sin bi amneot. **20** Ma Au onen totis ka al fa neu sin, mes neu ale atoni le sin anpalsai neu Kau natuin sin saksit. **21** He nati' sin alsin anfani mese onle Ho, koi Ama, anbi Kau ma Au bi Ko, he nati' sin amsa anbi Hit. Oke te pah pinan anpalsai nak Ho es

amsonu Kau. **22** Ma Au fen sin apinat le Hom fe Kau, he nati' sin anfangi mese, onle Hit amsa mese. **23** Au bi sin ma Hom bi Kau, he nati' sin nanokbok anfangi mese, he pah pinan nahin, nak Ho es ansonu Kau ma Hom nek sin onle Hom nek Kau. **24** Koi Ama, Au lomi he nati' sin, le Hom fe Kau sin, sin nabua nok Kau anbi bale le Au bine, he nati' sin nit Au apinat le Hom fe neu Kau. Fun Hom nek Kau nahunu na'ko pah pinan najalibon. **25** Koi Ama amneot! Pah pinan ka nahin Ko fa, mes Au uhin Ko. Ma sin le i nahin, nak Ho es ansonu Kau. **26** Au uton ulali Ho kanam neu sin ma of Au uton piut, he nati' manekat le Hom fe Kau nabala anbi sin ma Au amsa umesbok ok sin."

18:1 Leka Usif Yesus anonen toti nalali onane te, In anpoi na'ko bale nane ma nok In asimo lasi sin anlakan neu Noe Kidron panin. Bi nane anmu'i po'an mese, ma In nok In asimo lasi sin antaman neu po'an nane. **2** Nai Yudas le ana'neb Yesus, nahin bale nane amsa, fun fe-fe'at Usif Yesus nok In asimo lasi sin nabuan anbi bale nane. **3** Nai Yudas amsa nem neu bale nane nok solalus puknes ma ale atoni le anpao Ume Uisneno. Fun Ana' fuat knino nakaf sin ma atoni Farisi sin es anlelu sin, sin nekin paku, nopo ma suni. **4** Usif Yesus nahin ale sa' le hen bol neu In, es nane In fonat nu ma nak neu sin, "Hi maim sekau ka?" **5** Sin natae nak, "Yesus atoni Nazaret." In nak neu sin, "Au es Kau i." Nai Yudas le ananeb In, anhake nok sin anbi nane amsa. **6** Leka Yesus nak neu sin, "Au es Kau i," sin naskotun ma natselan neu najan. **7** Ma In natan anteni nak, "Hi maim sekau ka?" sin natae nak, "Yesus atoni Nazaret." **8** Yesus natae nak, "Au uton ulali ki ak, Au es Kau i. Kalu hi maim Kau, maut he ale i sin naon." **9** Yesus na'uab onane he natis a'at le In naton nani nak, "Katit fa atoni mese anbi sin le Ho muna'at sin neu Kau, Au umautu he namle'u." **10** Oke te Nai Simon Petrus, le neki suni, in nosu suni nane ma nanana' neu Ana' Lasi Fuat Anaet in ate ma ansaip nafek in luken a'ne'u. Ate nane in kanan Nai Malkhus. **11** Usif Yesus nak neu Nai Simon Petrus, "Mutap mufani ho suni nane! Ai ho mutenab mak, Au he ka inuf klas mninut le Au Ama anfe nani neu Kau ka?" **12** Oke te solalus sin nok sini nakaf ma atoni apaot sin le atoni Yahudi anlelu sin anheke Yesus ma anfutu In. **13** Oke te sin neki Yesus

nao nahunu neu Nai Hanas fun Nai Hanas nane Nai Kayafas in babaf, le anfani Ana' Lasi Fuat Anaet bi ton nane. **14** Ma Nai Kayafas nane anfainek atoni Yahudi sin nak, "Leko nesi atoni mese anmate neu to ok-oke." **15** Nai Simon Petrus nok asimo lasi bian mese sin natuin Yesus. Asimo lasi nane nahin Ana' Lasi Fuat Anaet in sonaf po'an. **16** Mes Nai Petrus nabala anbi mone anhaumak eno. Asimo lasi bian nane, le nahin Ana' Lasi Fuat Amnanut anpoi neu mone ma namolok nok bife apao eno nane he nok Nai Petrus antam. **17** Ate bife apao eno nane nak neu Nai Petrus, "Ait ho amsa atoni nane in asimo lasi ka?" Nai Petrus natae nak, "Kahaf." **18** Fun bi leku nane mainikin, es nane te, ate sin ma apao Ume Uisneno sin nahopin ai ma anhaken hen lalan ai bi nane. Nai Petrus amsa anhake ma anlal ai nok sin. **19** Oke te Ana' Lasi Fuat Anaet natan Yesus antom In asimo lasi sin ma antom In lasi noina. **20** Yesus natae neune nak, "Au u'uab mat-mat neu pah pinan. Au unoina piut bi ume onen totis ma anbi Ume Uisneno, le atoni Yahudi sin nem nabuan anbin. Au ka u'uab fa sa' anbi bale tolo'." **21** Ho mutan Kau neu sa' ka? Mutan neu sin le sin nen nalali sa' le Au u'uab neu sin." **22** Leka In na'uab onane te, atoni apaot le anhake anbi nane, anpas Yesus human ma nak, "Ho mutae Ana' Lasi Fuat Anaet onane ka?" **23** Yesus natae neune nak, "Kalu Au u'uab san, ame'ut Kau in sanat. Mes kalu Au uab nane namneo, hom pas Kau neu sa' ka?" **24** Nai Hanas ansonu In nok mafutu neu Nai Kayafas, Ana' Lasi Fuat Anaet nane. **25** Nai Simon Petrus fe anhake anlal ai. Atoni le nane nak neune, "Bae, ho amsa In asimo lasi ka?" **26** In na'tot, ma nak, "Kahaf." Ana' lasi fuat anaet in ate mese le anmafamili nok ate le Nai Petrus ansaip nafek in luken nak, "Ait afi au ka it ko fa anbi po'an nane le ho mok In ka?" **27** Nai Petrus na'tot anteni, ma bi leku nane manu ankokle'o. **28** Oke te sin neki Yesus na'ko Nai Kayafas neu ume lef lasi. Tomas nane fe nok-noka. Sin kan taman fa neu ume lef lasi, he nati' kais neki hainisit neu sin aon, fun sin hen bukae Paskah. **29** Es nane Nai Pilatus anpoi neu sin ma nak, "Hi meki lasi sa' ka antom atoni i?" **30** Sin natae neu in nak, "Bati In ka atoni abulalut fa, hai ka mina'at fa In neu ama!" **31** Nai Pilatus nak neu sin, "Hi moka hem nao ma mifek In lasi natuin hi plenat knino." Atoni Yahudi sin natae nak. "Hai ka mu'if mainuan he mimate atoni." **32** Lasi anbol onane he nati' natiaba Yesus In a'an le In

nau'ab nani, neu he namate In onme. **33** Nai Pilatus antam anfani neu ume lef lasi oke te anboin Yesus ma natan neu In nak, "Ai Ho Usif Ko neu atoni Yahudi sin ka?" **34** Yesus natae nak, "Ho mu'uab lasi i na'ko ho nekam ka, ai atoni bian es naton ko antom Kau ka?" **35** Nai Pilatus nak, "Ai au atoni Yahudi kau ka? Ho to ma Ana' fuat knino nakaf sin es nana'at Ko neu kau. Ai Ho moe sa' ka?" **36** Yesus natae nak, "Au plenat ka na'ko fa pah pinan i. Fun kalu Au plenat na'ko pah pinan i, Au ini sin of natau Kau, he nati' kais nana'at Kau neu atoni Yahudi. Mes Au plenat ka na'ko fa pah pinan i." **37** Nai Pilatus nak neu In, "Kalu onane Ho Kesel Ko." Usif Yesus natae nak, "Ho mak, Au le i Kesel Kau. Natuin lasi nane, nahonis Kau ma Au aum eu pah pinan i, he nati' Au saksi antom lasi amneot. Atoni le na'ko amneot, in nen Au hanak." **38a** Nai Pilatus nak neu In, "Lasi amneot nane esle' sa' ka?" **38b** Leka na'uab nalali onane te, Nai Pilatus anpoi neu atoni Yahudi sin ma nak neu sin, "Au ka upeni fa sanat sa' anbi In. **39** Mes natuin hi halat, leka Neno Paskah, au mes ufetin atoni mese neu ki. Him lomi, he nati' au ufetin Kesel atoni Yahudi neu ki ka?" **40** Sin alsin na'ba ma nak, "Kais In, so Nai Barabas!" Nai Barabas nane atoin amaufinut.

19:1 Oke te Nai Pilatus neki Yesus anpoi ma anlelu atoni sin hen biso In. **2** Ma solalus sin nakano sobe kisan ma antao neu Ini nakan. Ma sin napakeb In sobalu amtasa, **3** oke te sin fonat nu neu In matan ma nak, "Selamat, Kesel atoni Yahudi!" Oke te sin anpas In human. **4** Nai Pilatus anpoi anteni ma nak neu sin, "Kiso, au eki In anpoi neu ki, he nati' hi mihin, mak au ka upeni fa sanat sa' es anbi In." **5** Nalali te Yesus anpoi, fun nasobe kisan ma masobalu amtasa. Nai Pilatus nak neu sin, "Kiso atoni nane!" **6** Leka ana' lasi fuat nakaf sin ma apaot sin ankiso nit In, sin alsin na'ba nak, "Mipeti In! Mipeti In!" Nai Pilatus nak neu sin, "Meki hem nao mipeti In, fun au ka upeni fa sanat sa' anbi In." **7** Atoni Yahudi sin natae neu in nak, "Hai mu'i fekat ma natuin fekat nane, In mes anmate, fun In tek In aon nak Uisneno Anmone." **8** Leka Nai Pilatus in nen uab nane te, in namtau. **9** Oke te in tam anteni neu ume lef lasi ma nak neu Yesus, "Ho mu'ko me ka?" Mes Yesus ka nataef neu in. **10** Oke te Nai Pilatus nak neu In, "Ho kam lomif he mu'uab mok kau ka? Ho ka muhin fa ka, nak au mu'i kuasat he ufetin

Ko, au mu'i kuasat he upeti Ko ka?" **11** Usif Yesus natae nak, "Ho ka mu'if kuasat neu Kau, kalu Uisneno kan fe ko fa kuasat nane na'ko tunan. Es nane te, atoni, le nana'at Kau neu ko, in sanat nane a'nesin ko." **12** Na'ko leku nane Nai Pilatus nami he nafetin In, mes atoni Yahudi sin na'ba ma nak, "Kalul ho mufetin In, Kesel kan masoba fa nok ko. Atoni le antek in aon on Usif, in namusu nok Kesel!" **13** Leka Nai Pilatus in nen uab nane te, in lelu he neki Yesus anpoi ma in antoko anbi toko lef lasi, bi bale le kanan Litostrotos, a'at Ibrani nak Gabata. **14** Neno nane neno loitan neu Tolas Paskah, oni leuk bo'es am nua. Nai Pilatus nak neu atoni Yahudi sin, "I hi Kesel!" **15** Sin na'ba ma nak, "Mineku mis In! Mineku mis In! Mipeti In!" Nai Pilatus nak neu sin, "Au he upeti hi kesel fe ka?" Ana' fuat knino nakaf sin natae nak, "Hai ka mu'if usif bian na'ko Kesel." **16** Oke te Nai Pilatus nana'at Yesus neu sin he nati' sin napeti nani. Oke te sin ansimo Yesus. **17** Yesus anloi In hau nehe ma anao neu bale le nakanab nak Bale Nui Nakaf, a'at Ibrani nak Golgota. **18** Sin napeti In anbi bale nane. Sin napeti In nok atoni nua, le anbi aon bian ma bian ma Yesus anbi atnanan. **19** Ma Nai Pilatus anlelu amsa hen tao tuis mese anbi hau nehe nane fafon le in hanan nak, "Yesus atoni Nazaret, Kesel atoni Yahudi." **20** Atoni Yahudi namfaun anso'i tuis nane, fun bale le napeti Usif Yesus anbine anhaumak kot Yerusalem. Tuis nane neki a'at Ibrani, a'at Latin ma a'at Yunani. **21** Ana' lasi fuat nakaf sin ma atoni Yahudi sin nak neu Nai Pilatus, "Kais hom tui mak: Kesel atoni Yahudi, mes so onle In nak kun: Au Kesel atoni Yahudi Kau." **22** Nai Pilatus natae nak, "Sa' le au tui ulali, matui nabala onane." **23** Leka solalus sin napeti nalali Yesus, sin naiti Ini bael pake oke te sin anbatino ha, -- solalus puknes napeni pa'es -- ma sin naiti In sobalu betkone amsa. Sobalu nane ka maso' fa na'ko fafon antia pinan fun akne mese ah. **24** Es nane te sin na'uaben es neu es nak, "Kaisa hit ketu hen fani tuka fauk. Leko nesi hit hel sulat neun, he nati' sekau es napeni." Lasi nane anbol he nati' natiaba sa' le antui nani anbi Sulat Knino nak, "Sin mabatin Au bael pake es neu es ma sin helan sulat neu Au sobalu betkone." *Lasi nane solalus sin es anmo'e nani. **25** Yesus In ainaf, ma In ainaf tata, bi Maria, Nai Klopas in fel ma bi Maria Magdalena sin anhake anhaumak hau nehe. **26** Leka Yesus nit In ainaf, ma asimo lasi le In nek nani anhake nokan, In nak neu In

ainaf, "Aina, i ho anah!" **27** Oke te In nak neu In asimo lasi, "I ho aina." Ma na'ko leku nane asimo lasi nane ansimo bi Maria bi in ume. **28** Nalali te, Yesus nahin, nak ale sa' namtisien. In na'uab -- nak -- he nati' natiaba ale sa' le antui nani anbi Sulat Knino nak: "Au meon oe." **29** Bi nane anmu'i bale mese le nahenu nok tua mahai. Sin posun hau suf putun, le anlep nani neu tua mahai neu kmeo panan, oke te nanona nani neu Yesus fefan. **30** Leka Yesus ninu tua mahai nane, In nak, "Lasi namtisien." Oke te In naluli ma nana'at Ini Smanan. **31** Natuin neno nane neno he naloitan ma he nati' atonin le napeti sin aon nitun kais naponiok nabala -- fun Neno Snasat nane neno naek kun -- es nane te atoni Yahudi sin neman neu Nai Pilatus ma antoti he nati' anipu atoni nane sin haekenu ma nasanut sin aon nitun na'ko hau nehe. **32** Oke te solalus sin neman ma anipu atoni nua in sin haekenu, le napeti sin nok Yesus. **33** Mes leka sin nem ante Yesus ma nit nak In anmaten sin kan ipuf In haen. **34** Mes solalus mese anbi sin napau Ini bnapan neki auni; ma naskek onane te na' ma oe ansai. **35** Ma atoni le nit lasi nane in es ansaksi lasi i ma in saksit nane namneo, ma in nahin, nak in na'uab amneot, he nati' hi amsa ampalsai. **36** Lasi nane anbol onane, he nati' natisi Sulat Knino hanan nak, "Of kan ipuf In nuif." **37** Ma anmu'i anteni a'at le nak, "Of sin kiso neu In le sin napau nalali." **38** Nalali te Nai Yusuf na'ko Arimatea -- Yesus In asimo lasi amsa, mes ka natonon fa fun namtausan atoni Yahudi sin -- in antoti neu Nai Pilatus he nati' in nasanut Yesus In aon nitu na'ko hau nehe. Ma Nai Pilatus ansimo in totis nane. Oke te in nem ma nasanut Yesus In aon nitu nane. **39** Nai Nikodemus amsa nem neu bale nane. In esle' afi nem neu Yesus nok fai. In neki klali ma hau oef fomeni, oni kati bo'nim. **40** Sin naiti Yesus In aon nitu, ma ana'mu neki pilu muti ma antao fobona, natuin atoni Yahudi sin halat, leka sin ansub nitu. **41** Anmu'i po'an mese anhaumak bale le napeti Yesus anbin. Anmu'i naukel fe'u mese anbi nane, le fe kan subaf atoni mese anbin. **42** Fun naukel nane anhaumak, ma neno nane atoni Yahudi sin neno he naloitan, es nane sin nabela Yesus aon nitu anbi naukel nane.

20:1 Bi neno klei nok-noka fe anmesok, bi Maria Magdalena in nao neu naukel nane. In nit, nak fatu le antobe naukel nane sin nait nani. **2** In naen

laba neu Nai Simon Petrus ma asimo lasi bian le Yesus a'nek nani ma nak neu sin, "Atoni sin nait neki Usif na'ko naukel ma hai ka mihin fa he nabela esme." **3** Oke te Nai Petrus ma asimo lasi bian nane sin naon neu naukel. **4** Sin nua sin naen nabuan, mes asimo lasi bian nane in keo nesin Nai Petrus es nane in tia nahun neu naukel. **5** In natnu neu naukel ma in nit piul amut nane nabelkon bi najan, mes in kan tamaf neu naukel nane. **6** Nai Simon Petrus nem natuin in ma antam neu naukel nane. In nit piul amut nane nabelkon bi najan. **7** Mes pilu le ana'mu Yesus a'nakan, ka nabela nabuabef nok piul amut nane, mes anunu naikan bi bale bian. **8** Nalali te asimo lasi bian le antia nahunu bi naukel nane, in amsa antam. In nit ma anpalsai. **9** Fun sin fe ka nahin fa Sulat Knino in hanan le nak: In mes anfen anfani na'ko amates. **10** Oke te asimo lasi nane sin nua sin anfani neu ume. **11** Bi Maria anhake anhaumak naukel nane ma ankae. In ankae ma natnu neu naukel nane. **12** In nit ahake sin nua le anpake muti nalim. Sin antoko anbi bale le natupab Yesus anbin. Es antoko tom a'nakan ma es antoko tom haen. **13** Ahake neno tunan sin nak neune, "Aina, hom kae neu sa' ka?" Bi Maria natae neu sin nak, "Atoni sin nait neki au Uisneno, ma au ka uhin fa neu sin he nabela In esme ka?" **14** Leka in na'uab nalali onane te, in nik neu kotin ma in nit Yesus anhake anbi nane. Mes in ka nahin fa, nak nane Yesus. **15** Usif Yesus nak neune, "Aina hom kae neu sa' ka? Ho maim sekau ka?" Bi Maria natenab nak atoni nane apao po'an, es nane in nak neune, "Pak, kalu ho es maiti In, ame'ut kau, ho mubela In esme, he nati' au nao he aiti In." **16** Usif Yesus nak neune, "Maria!" Bi Maria a'nik ma nak neu In neki a'at Ibrani nak, "Rabuni!" in oten nak Anoni. **17** Yesus nak neune, "Kaisa hom na' Kau, fun Au fe ka naof eu Ama. Mes hom nao nai meu Au bae sin ma ametun sin, mak Au he nao eu Au Ama ma hi Ama, eu Au Uisneno ma hi Uisneno." **18** Bi Maria Magdalena in nao ma anetun asimo lasi sin nak, "Au it ulali Uisneno," ma nak Uisneno es anetun ale lasi nane neu in. **19** Bi neno klei nane amsa, leka neno anfa'i Yesus asimo lasi sin nabuan anbi ume mese ma eno sin mae'ka fun sin namtausan atoni Yahudi sin. Bi leku nane Yesus nem ma anhake anbi sin atnanan ma nak neu sin, "Tetus aomina neu ki!" **20** Ma leka In na'uab nalali onane te, In nalile In niman ma In abnapan neu sin. Asimo lasi sin namlil, fun sin nit

Uisneno. **21** Ma Yesus nak anteni neu sin, "Tetus aomina neu ki. Onle Ama ansonu Kau, onane amsa tabu i Au sonu ki." **22** Ma leka In na'uab nalali onane te, In fu sin ma nak, "Amsimo nai Smanan Knino. **23** Kalu him sako atoni in sanat, in sanat masako. Ma kalu hi milile atoni in sanat nabalalah, in sanat mes nabala." **24** Mes Nai Tomas, le asimo lasi sin bo'es am nua nane sin es, le antek in kanan Nai Didimus, in ka nabua fa nok sin, bi leku le Yesus nem neu sin. **25** Es nane asimo lasi bian anetun nak, "Hai mit milali Uisneno!" Mes Nai Tomas nak neu sin, "Leka au fe ka it fa kusat balan bi In niman, ma au fe ka utam fa au kluluk neu kusat nane balan ma utam au nimak neu In abnapan, au fe ka palsaif." **26** Neno fanu namuni te Yesus asimo lasi sin nabuan tenin bi ume nane ma Nai Tomas nabua nok sin amsa. Leka ale eno sin mae'ka, Yesus nem ma anhake anbi sin atnanan ma nak neu sin, "Tetus aomina neu ki!" **27** Nalali te In nak neu Nai Tomas, "Tao ho klulum nai anbi i, ma amkiso Au nimak, menu ho niman ma mutam nai neu Au bnapak ma kais hom fani ka apalsait mes ampalsai nai." **28** Nai Tomas natae neu In nak, "Koi au Usif, ma au Uisneno!" **29** Yesus nak neune, "Natuin ho mit Kau es hom palsai. Ua alekot neu atoni le ka nitaf mes anpalsai." **30** Fun anmu'i taka namfaun le Yesus anmo'e anbi asimo lasi sin matan le kan tui nani fa anbi sulat i. **31** Mes antui ale lasi i, he nati' him palsai, mak Yesus lo Neno Anan, Uisneno Anmone, ma natuin hi palsait hi mipeni honis bi In kanan.

21:1 Namuni te Usif Yesus nalilon anteni neu In asimo lasi sin bi Nifu Tiberias in ninen. Fun nalilon on i. **2** Nai Simon Petrus, Nai Tomas le nak hata in kanan Nai Didimus, Nai Natanael na'ko kuan Kana pah Galilea, Nai Zebedeus anmone sin ma In asimo lasi bian sin nua sin nabuan anbi nifu ninen. **3** Nai Simon Petrus nak neu sin, "Au he nao kifkai ika." Sin nak neune, "Hai amsa he mok ko." Oke te sin naon ma ansae neu belo'. Mes bi fai nane sin kan kifkai nan fa sa'. **4** Leka manas hen sae, Yesus anhake bi nifu ninen. Mes asimo lasi sin ka nahinef, nak nane Yesus. **5** Yesus nak neu sin, "Li'teun hi mui kit boe sa' ka?" Sin natae nak, "Kan mu'if." **6** Yesus nak neu sin, "Ampolin hi kifkai neu belo' aon bian a'ne'u, of hi mipeni." Oke te sin anpolin kifkai nane ma sin kan hel nabe'ifa, natuin ika amfau

le'uf. **7** Asimo lasi le Yesus a'nek nani nak neu Nai Petrus, "Uisneno, es nane." Leka Nai Petrus amnen, nak nane Uisneno, in pake in sobalu, fun in kan sobaluf, oke te in oklon antam neu nifu. **8** Asimo lasi bian sin neman nok a'belo', fun sin ka na'lo fa na'ko meto, oni nehe natun mese, ma sin anhel kifkai le nahenu nok ika. **9** Leka sin neman tia meto onane, sin nit ai fla ma ika nabelon anbi ai fla tunan ma utunu' nok. **10** Yesus nak neu sin, "Meki kit ika fauk, esle' fe him kifkai man sin." **11** Nai Simon Petrus ansae neu belo' oke te anhel kifkai nane neu meto. Kifkai nane nahenu nok ika naek: Natun mese bo'nim am tenu. Ma maski ika namfau, mes kifkai nane ka natpisuf. **12** Yesus nak neu sin, "Aim nai ma miah nai." Katit fa es na'ko asimo lasi sin he natan neu in nak, "Ho sekau Ko Uisneno?" Fun sin nahinen, nak In lo Uisneno kun. **13** Yesus anfonat nem ma naiti utunu' ma anfe nani neu sin, ma ika amsa onane. **14** I hae tenu, le Yesus nalilon neu In asimo lasi sin, namuni na'ko In anfen anfani na'ko amates. **15** Leka sin nah nalali te, Yesus nak neu Nai Simon Petrus, "Simon, Nai Yohanes anmone, ai hom nek Kau nesi ale i sin ka?" Nai Petrus natae neu In nak, "Koi Uisneno, Ho muhin, nak au nek Ko." Yesus nak neune, "Mutuku nai Au bibi kase sin." **16** Yesus nak anteni neune hae nua, "Simon, Nai Yohanes anmone, hom nek Kau ka?" Nai Petrus natae neu In nak, "Koi Uisneno, Ho muhin, nak au nek Ko." Yesus nak neune, "Mutuku nai Au bibi kase sin." **17** Yesus nak anteni neune hae tenu, "Simon, Nai Yohanes anmone, hom nek Kau ka?" Nai Petrus nekan antu' fun Usif Yesus na'uab neune, hae tenu nak, "Ai hom nek Kau ka?" Ma in nak neu Yesus, "Uisneno, Ho muhin kum ale sa', Ho muhin, nak au nek Ko." Yesus nak neune, "Mutuku nai Au bibi kase Sin. **18** Au ak ko: Tebes leka ho fe munif ko, ho mufutu kum ho tnaman, ma hom nao meu me le hom lomi. Mes leka Ho mumnasi te, of ho menu ho nimam ma atoni bian es anfutu ko ma neki ko neu bale le ho kam lomif." **19** Yesus na'uab lasi i he nalile Nai Petrus of in anmate onme ma he nanaeb Uisneno. Leka na'uab nalali onane te, In nak neu Nai Petrus, "Mutuin Kau nai." **20** Leka Nai Petrus a nik neu kotin, in nit asimo lasi le Yesus a'nek nani natuin sin. Asimo lasi le afi sin nah nabuan ma antoko anhaumak Yesus ma natan neu Yesus nak, "Uisneno, sekau es he nana'at Ko ka?" **21** Leka Nai Petrus nit asimo lasi nane, in nak neu Yesus,

"Uisneno, lasi sa' of anbol neu in ka?" **22** Yesus natae nak, "Kalu Au lomi, he nati' in nabala, talan te Au fain aum, ho kam tamaf meu lasi nane. Mes neu ho, mutuin Kau nai." **23** Onane te hanaf i nasitbon neu bae knino sin, nak asimo lasi nane of kan matef. Mes Yesus ka na'uab fa nak asimo lasi nane of kan matef, mes "Kalu Au lomi he nati' in nabala talan te Au fain aum, ho kam tamaf meu lasi nane." **24** Asimo lasi nane es ansaksi ale lasi i, ma antui nani he nati' hit tahin tak in saksit nane lo namneo. **25** Fun anmu'i anteni lasi namfaun le Usif Yesus anmo'e nani, mes kalu hen tui ale lasi nane mes-mese, pah pinan i kan mu'if bale he nabela ale sulat le hen tui nani.